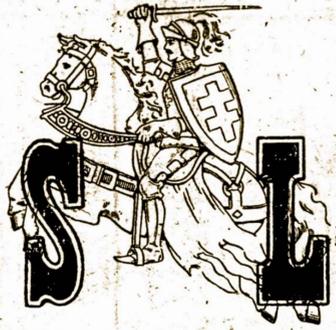

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on filed at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. A. S. Burlison, Postmaster General.

No. 4 Vol. VIII.

Tel. Park 6407

WORCESTER, MASS., 27d. Sausio (January), 1921 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

5 cents per copy

8 Metai

Kaune surasta suokalbis nuversti Lietuvos Valdžią ir daug suokalbininkų areštuota.

MUSŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ. KVIEČIA LIETUVON ŽYDUS AMERIKIEČIUS. SEATTLE BUS PREKYBOS BAZĖ. NUŠOVĖ DU NEGRU. LENINAS SUNKIAI SERGA. MARTENSAS JAU IŠVAŽIAVO. PABĖGĖLIAMS GRĖSIA BADAS. TERORAS SILEZIJOS PLEBISCITO SRITY. SOVIETAINEKIS SAVO RANKŲ PRIE INDIJOS.

MUSŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ.

Jau nebetoli Vasario 16-oji diena, kuomet sueis trys metai, kaip Lietuvių Taryba, kaip vienintelė Lietuvių Tautos atstovybė, yra pareiškus, jog gyventojai sutraukia visus, kokie buvo, valstybinius ryšius su kitomis valstybėmis ir steigia liuosą ir nepriklausomą Lietuvos Valstybę su sostine Vilniumi.

Per šiuos tris metus įsigalėjo, sutvirtėjo Lietuvos demokratinė Respublika, bet patsai Vilnius ir geroji Lietuvos Rytų dalis vis tebelieka dar Lenkijos okupuota, o Prūsų Lietuvos Klaipėdą dar vis tebesėdi politikuodamas francūzų karo viršininkas.

Lietuvos Valstybė buvo ir yra jau daugelio kitų valstybių pripažinta, kaip faktinai gyvuojanti, bet iki šiol dar ne visų, o kuomet prisėjo Tautos Sąjungoj pasisakyti, ar reikia ir Lietuvą lygiomis teisėmis priimti į tą Tautų Sąjungos šeimyną, tai daug kas ir iš mūsų neva prietelių pasiskubo iš posėdžių salės išeiti, kad neprisieiti atvirai ištarti nuomonės.

Daug kam iš tų valstybių rupėjo Amerikos pasakymas, buk ji nenorinti Pabaltijos valstybių išskirti iš Rusijos be sutikimo visos Rusijos demokratinės valdžios, kurios susidarymo ji vis laukia. Jau po šitų pasitarimų Amerikos Valdžia sekretoriaus Davis lupomis yra pasakiusi, jog ji nenorinti būtinai atstatyti Rusijos senuose rubežiuose ir kad nėra atmetina ir Pabaltijos valstybių politinė nepriklausomybė, bet toksai pasakymas, kaip tyčia, buvo pavėlavęs.

Kaip tinkamiausiai apvaikštinėti tas sukaktuves, tai pasilieka pačios Amerikos lietuvių visuomenės darbas. Reikia spėti, jog Amerikos lietuvių visuomenė, minėdama trijų metų savo valstybės nepriklausomybės pasiekimą prisimins, kas per tą laiką buvo padaryta ir kas artimiausiu laiku reikia padaryti. Butų geistina, idant visos Lietuvos Liaisvės Paskolos stotys, Lietuvos Pilečių Sąjungos skyriai, Amerikos Lietuvių R. Kat. Federacijos organizacijos, Am. L. Tautin. Sandaros kuopos ir Liet. Soc. Sąjungos sky-

riai ir kitos organizacijos apvaikštinėtų kiek galima bendrai šių trijų metų sukaktuves, surengiant viešus apvaikštinėjimus, susirinkimus, prakalbas ir išnešant atatinamas rezolucijas delei greitesnio Lietuvos Respublikos pripažinimo.

Galima atsiminti, jog Amerikoje greitu laiku užstos kita administracija ir butų labai pravartu, kad galėtume parodyti, ką ir kaip Amerikos lietuviai yra nutarę per tas sukaktuves.

Reikia priminti, jog dar nėra įteikti parašai ant tam tikros peticijos delei Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo, o šie parašai, o gal ir tos naujos peticijos, nutarimai ir tt. bus galima greitai laiku paduoti ir gal kiek pastumėti pirmyn mūsų klausimo išrišimas.

Lietuvai prisieina šiandien gintis nuo svetimų užpuoliku, kurie yra okupavę ir mūsų sostinę Vilnių ir didelę Lietuvos dalį. Galima spėti, jog ateity prisieis vienoj ar kitoj Lietuvos daly pravesti plebiscitą. Lenkai jau šiandien yra sudėję keilius milijonus, kad ir savo markių, visokiai agitacijai delei plebiscito pravedimo. Tat aiškus ir mūsų darbas. Kad lenkus išvyjus, reikia rinkti pinigai "Lietuvos Gynimo Komitetui." Plebiscito laimėjimui lygiu budu reikia. Tinkamiausiam plebiscito pravedimui specialiai skiriamos lėšos bus atiduodamos tam pačiam "Lietuvos Gynimo Komitetui." Aukkas reikia siųsti adresu: Lithuanian Representative, 162 West-31-st Street, New York City.

J. Vileišis, Lietuvos Atstovas Amerikoje.

KVIEČIA LIETUVON ŽYDUS - AMERIKIEČIUS.

Ryga. — Iš Kauno gauta žinių, kad pastaromis dienomis ten laikė savo susirinkimą Žydų Tautinė Taryba. Tarp kitko nutarta paraginti Lietuvos žydus - amerikiečius grįžti Lietuvon. Jeigu pastarieji šito norėtų, tai Lietuvos žydai prisizada teikti visokio galimo tame dalyke patarnavimo.

Žydų Taryba taip jau nutarė įkurti specialią departamentą, kuris užimtų žydų emigracijos į Palestiną reikalus.

TURKAI NACIONALISTAI NORI TAIKOS.

Konstantinopolis. — Iš Angora pranešta, kad turkai nacionalistai nori padaryti taiką su talkininkais. Tokių žinių yra padavęs Hamed Muchtar bei, užsienių reikalų ministeris Mustapha Kemal pašos kabinete.

"Mes sutinkame, kad bykuri neutralė valstybė, patarpininkautų padaryti mums taiką su talkininkais," pasakė tas ministeris. "Tarybos gali prasidėti tuojaus, kaip tik butų padarytas pasiūlymas."

Turkų nacionalistų vadovas Mustapha Kemal pašos apleido Angorą. Jis iškelejo į Ushaką, Smyrnos frontan, tuo tikslu kad asmeniškai vadovavus operacijoms prieš graikus.

Anatolijos spauda ragina nacionalistus, kad jie užimtų Brusą, esantį apie 55 mylias į pietų rytus nuo Konstantinopolio, ir išvytų graikus iš Turkijos.

NENORI DIDINTI NARIŲ SKAIČIŲ.

Washingtonas. — Atstovų butas 198 balsais prieš 77 atmetė pasiūlymą didinti atstovų buto narių skaičių. Dabar atstovų bute randasi 495 nariai. Pasiūlymo sumanytojai norėjo, kad narių skaičius butų 483.

AMERIKA TURĖS 175,000 KAREIVIŲ.

Washingtonas. — Abudu kongreso butai sutiko, kad nuolatinėje Suvienytų Valstijų armijoje turi but ne daugiau, kaip 175,000 vyrų. Pagal to skaičiaus busia skiriamos armijai ir išlaidos.

SEATTLE BUS PREKYBOS BAZĖ.

Londonas. — Amerikos sindikatas, kuris per pasidarbavimą Washingtono B. Vanderlipo nesenai įgijo nuo sovietų valdžios didelių koncesijų Kamčatkoj, nutarė panaudoti miestą Seattle, Wash., kaip portą vesti prekybą su sovietų Rusija, sako gautas iš Maskvos radio pranešimas. Ten bus įrengti didžiuliai sandėliai ir krautuvės eksporto prekybai su Vladivostoku, prideda tas pranešimas. Aliejaus kubilai jau yra gaminami. Be to ruošiamas planai gelžkelių tiesimui.

NUŠOVĖ DU NEGRU.

Norlina, N. C. — Anksti panedėlio rytą, apsimaskavusių žmonių būrys įsiveržė į Warren pavieto kalėjimą, išvilko iš jo Alfredą Williamsą ir Plummerą Bullocką ir nušovė.

Bet tie žmonės, kurie nušovė Williamsą ir Bullocką, nepalytėjo kitų 11 negrų, kurie buvo tam pačiam kalėjime uždaryti už dalyvavimą nedėlios rytą įvykusiose tarp baltųjų ir juodųjų riaušėse. Bullockas, sako, buvęs tų riaušių kurstytoju, o Williamsas — negrų riaušinių vadovu.

Apie 150 žmonių įsilaužė į kalėjimą, pasiėmė savo aukas ir nusivedė į giria nušovė.

MIRĖ 22,603 KUDIKIAI.

Washingtonas. — Bėgy šešių mėnesių 1920 metais Vienos gyventojų skaičius sumažėjo ant 9,000 asmenų. Tai nurodo Amerikos Raudonasis Kryžius, kuris išsako, kad 15,681 gimė ir 20,129 kudikių mirė tame pat laike, ir 2,474 kudikiai mirė nesulaukę vienu metu.

NORĖTŲ ATVYKTI Į AMERIKĄ.

Washingtonas. — Gautais čia nuo Amer. Raud. Kryžiaus pranešimais, Danzige dabar randasi dvidešimtis tukstančių lenkų pabėgėlių, kurie norėtų atvykti į Suvienytas Valstijas. Dešimtis tukstančių tų pabėgėlių dabar laikoma tam tikroj stovykloj, įrengtoj pakrašty mieste.

Kas dieną į Danzigą atvyksta nauji tokių žmonių būriai. Daugelis jų tačiau gražinami atgal. Vieni del neturėjimo pasportų, kiti del kitokių kliučių.

MORGANAS SKOLINS BELGIJAI PINIGŲ.

Londonas. — Londono "Times" gavo iš Brusselio žinių, kurios sako, jogei Belgijos valdžia padariusi su J. P. Morganu, Amerikos turtuoliu, kontraktą. Morganas pasižadą suteikti Belgijai paskolos 30 milijonų dolarių.

BUS IŠLEISTA DVIEJŲ CENTŲ PINIGAS.

Washingtonas. — Kongrese rimtai aptariama reikalingumas išleisti 2 centų vertės pinigą. Tokį pinigą

norima išleisti su mirusio pulk. Roosevelto paveikslu.

LENKAI VIS DAR TIKISI.

Varšava. — Čia prasidėjo konferencija, kurioje dalyvauja lenkų, lietuvių ir tautų sąjungos atstovai. Konferencijoj svarstoma lenkų lietuvių ginčų klausimas. Tikima greitu laiku prieiti prie sutarties ir taip jau atgaivinti tarp tų dviejų tautų (lenkų ir lietuvių) senovės tradicinę sąjungą.

Taigi lenkai vis dar tikisi, kad lietuviai prisidės prie sustiprinimo skoloje paskendusios Lenkijos.

NUSKENDO ANGLŲ SUBMARINAS.

Londonas. — Pereitą ketvergą, netoli kanalo, nuskeno anglų submarinas K-5, su kuriuo žuvo 56 žmonės. Tai buvo vienas iš naujesniųjų anglų submarinų, kurie turi 338 pėdas ilgio ir vandens paviršium nuplaukia 24 mylias į valandą, o o po vandens 9 mylias.

KALĖJIMAN UŽ GIRTYBĖ.

New Yorkas. — Magistratas James J. Conway iš Long Island City žada bausti kalėjimu visus tuos, kurie bus teisiami jo teisme už girtybę. Magistratas Conway sako, jogei jis ant toliau darysias taip delto, kad atvedamieji jo teisman pasigėrę žmonės paprastai atsiskako pasakyti, kur jie gavo svaigalų.

LENINAS SUNKIAI SERGA.

Kaune suareštuotas didelis bolševikų skaičius.

Kopenhaga. — Gautas iš Helsinkų specialis pranešimas sako, jog dabar jau ir rusų laikraščiai pripažįsta, jog Leninas sunkiai serga. Pareiškiama, jog daktarai įsako jam pilnai pasilsėti.

Toliau pranešama, jog Maskvoj areštuota 150 asmenų sąryšy su nesenai merta ir taikyta į Leniną bomba.

Kaune, Lietuvoj, iškelta aikštėn suokalbis išnešti į padangę valdiškus namus ir nukauti valdžios narius ir, kaip pasekmė visa to, suareštuota didelis skaičius bolševikų.

LISBONE IŠEINA TIK DU LAIKRAŠČIAI.

Lisbonas. — Išsauktas čia spaustuvininkų streikas dar neužsibaigė ir todėl neišeina joks laikraštis, išskyrus du. Vieną iš jų leidžia bendromis įjėgomis laikraščių savininkai, kitą — streikieriai.

Laikraščių savininkai sako, jog jie negalės išpildyti visų darbininkų reikalavimų, nes popieriaus ir atramentu kainos ir algos pakilusios iki tokio laipsnio, kad laikraščių leidėjams prisieina panešti gana didelių deficitų.

MARTENSAS JAU IŠVAŽIAVO.

New Yorkas. — Šimtai žmonių susirinko išlydėti Liudviko Martenso, nepripažintojo sovietų Rusijos ambasadoriaus, ir jo sekretoriaus, Gregory Weinstein, kuriuodu Suv. Valst. valdžia nusprendė deportuoti.

Su Martensu drauge iškelejo į sovietų Rusiją jo žmona, du jų vaikai ir 46 vyrai ir moterys, kurie dirbo buvusiam sovietų biure. Be to su tuo pačiu laivu, Stokholm, kurį muitinės valdininkai praminė "antra-ja sovietų arka," iškelejo dar kiti 75 deportuojami ravidikalai.

Laivas Stockholm išplaukė 22 d. sausio, po pietų.

SOVIETAI NEKIS SAVO RANKŲ PRIE INDIJOS.

Londonas. — Šiomis dienomis paskelbta viešai britų rusų pradinės sutarties sąlygos, kurias Leonidas Krasinas, buvęs sovietų prekybos atstovas Anglijoj, grįždamas į Maskvą parsivežė oficialiam apsvartymui. Svarbiausios iš tų sąlygų yra sekamos:

Abidvi pusės — Anglija ir Rusija — susilaiko nuo neprietelingų žygių arba propagandos už savo rubežių prieš viena kitos įstaigas. Ypač sovietai pasižada susilaikyti nuo padrašinimo aziatiškųjų žmonių prie veikimo prieš britų interesus, ypatinai Mažojoj Azijoj, Afganistane ir Indijoj.

Britų pavaldiniai Rusijoj ir Rusijos pavaldiniai Didžioj Britanijoj galės grįžti namo, kuomet tik jie panorės. Abidvi pusės sutinka susilaikyti nuo paskelbimo viena kitai by kokios blokados arba nuo pažėminimo

viena kitos prekybos. Ir viena ir kita valstybė priims viena kitos prekybos laivus taip, kaip paprastai yra primami visų komercialiu tautų svetimų valstybių prekybos laivai.

Ta sutartis taip jau reikalauja, kad Baltijos jūros ir jėjimas į Rusiją butų apvalytas nuo minų ir kad butų apsimainoma informacijomis, kurios palyti minas. Be to, abidvi valstybės sutinka išleisti pas save tos sutarties vykdymui tik tokius asmenis, kokie joms patiks. Turi buti laisvas susisiekimas.

Didžioji Britanija prizada neužgrobti Rusijos aukso užstatų ir kitokių daiktų, kurie bus įvežti iš Rusijos į Angliją, kaip mokesnis už importus.

Rusijos valdžia pripažįsta principu, jog ji turi atlyginti privatiriems asmenims, kure yra teikę Rusijai kokių nors daiktų ar patarnavimų.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Aukščiausios Tarybos susirinkimas.

Paryžius. — Aukščiausioji Taryba, kuri susideda iš Didžiosios Britanijos, Italijos, Francijos, Belgijos ir Japonijos atstovų-premjerų, išklausiusi militarių ekspertų pranešimus, vėliaus tarėsi apie Vokietijos nenusiginklavimą, kaip to reikalauja Versailles taikos sutartis.

Vokietijos dalyvavimas premjerų posėdžiuose busia svarstomas vėliaus.

Brazilija remia Wilsoną.

Washingtonas. — Brazilijos prezidentas Pessoa užtikrina valstybės departamentą, jog jis širdingai remia prezidento Wilsono pasiūstą tautų sąjungai raštą, kuriame nurodoma, kaip reikėtų atsinešti linkui Rusijos.

Deportavo 505 svetimžemius.

Washingtonas. — Darbo departamentas paskelbė, jog nuo 1 d. vasario, 1919 m., iki 1 d. sausio, 1920 m. iš Suvienytų Valstijų deportuota 505 svetimžemiai, kurie buvo paskaityta kaip anarchistai.

Užmušė 26 MAINIERIUS.

Celsnitz, Saksonija. — Ekspliodavus garams vietos kasykloje tapo užmušti 26 mainieriai, o 40 sužeista.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS"
Eina ketvirtadienis
Leidžia
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Prenumeratos kainos:
Sveikatos Valstijose Metams \$2.50 — 6 mėnesiai \$1.25
Kitose Viešpatystės Metams \$3.00 — 6 mėnesiai \$1.50
Apgarsinimų kainos ant užklauso. Antraštas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
5 Centai už Numerį.

The Lithuanian Weekly
"LITHUANIAN AMERICAN"
Every Thursday
Published by
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly Subscription:
In United States \$2.50 — 6 Months \$1.25
To Foreign Countries \$3.00 — 6 Months \$1.50
Advertising rates on application. All communications should be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
5 Cents per Copy.

Žinios iš Lietuvos

TENENIAL (Tauragės apskr.)

Du varstu už Tenenių yra Adomavo dvaras. Kaip senesnieji čionykščiai gyventojai pasakoja, čia kitą kartą gyvenęs dabartinio Lenkijos galvos Pilsudskio tėvas ir valdęs šioj apilinkėj 5 dvarelius ir kažkur Vilniaus gubernijoje Zulavo dvarą. Bet nusigyveno ir 1908 m. rusų valstiečių bankas išdalino vietiniams valstiečiams buvusius čia jo dvarus, o Adomavas teko Milaševičiui. Pilsudskis turėjęs 5 sunus ir 2 dukteris. Vyresnieji buvę Juozas ir Jonas. Čaro laikais dalyvavę caro Aleksandro 2 nužudyme ir slapstęsi ilgai po miškus. — Žmonės, išgirde Pilsudskio vardą ir karą su lenkais, kalbasi, kad jisai ateinaš savo dvarų nuo valstiečių atsiimti ir bijosi, kaip piktos ligos lenkų.

JONISKIS, (Šiaulių apskr.)

Kai kurių veiklesnių žmonių rūpesniū įsteigta Joniškėje Liaudies Kliubas. Jo tikslas gana platus: rengti vakarus, koncertus; ruošti įvairiomis temomis paskaitas, referatus; steigti knygyną — skaityklą, žodžiu, varyti plačią yaga visuomeninį kultūros darbą. Su rengti pora vakarų — spektaklių davė jau gana gerų vaisių. Dirva tam visuomenės kultūros darbu gana plati, reikia tik palinkėti, kad tas pradėtasis darbas atminty vardai tų garagų ir bujotų ir duotų gerų vaisių. St.

GIEDRAIČIAI (Vilniaus apskr.)

Gal nė vienas miesčiukas tiek nenukentėjo nuo lenkų plėšikų, kaip Giedraičiai. Per du mėnesius čia tesėsi mušiai, ir ne vieną kartą jis buvo perėjęs iš rankų į rankas. Žmonės sako, kad tokių didelių mušių dar nebūvo mūsų apylinkėje. Lenkų kariuomenės visuomet būdavę daugiau. Lenkų kareiviai sakydavę: mes galim eiti tikrai ligi Giedraičių, o toliau mums mirtis nuo vietinių gyventojų. Čia buvo keletas legioninkų. Jas lenkų kareiviai vadino "litvečkomis," nes jos atėjusios, sako, iš Kauno. Per lenkų viešpatavimą viskas buvo apmirę, tikrai ir girdi: plėšimus,

vagystes, areštus. Kas tik-tai lietuviška, viskas buvo išjuokiamas, persekiojama. Lenkai visai sunaikino Marciniškių dvarą p. Grauzinio, nes jos sunus tarnauja lietuvių armijoje.

Prie lenkų "rojaus" lietuviai bijodavo kalbėti lietuviškai, nes šnipu apsaukdavo. Iš žydų lenkai paskutinį svarą duonos išnešė, paskutinius marškinius atėmė. Šunkus gyvenimas buvo prie lenkų legioninkų lietuviams ir žydams, tiesiog išprotalima buvo išeiti. Gal nėra visame pasaulyje tokių žiaurių žmonių, kaip lenkai!... Patys Giedraičių lenkerniai, jau nebetiki lenkam, nes mato aiškiai, kaip ant delno, kad visame kame lenkų melagystės, žiaurumai, plėšimai ir vagystės...

Dėka Lietuvos kariuomenės narsumui, Giedraičius ir musų apilinkę išvadavo nuo barbariško lenkų jungo. Mes Giedraičių apylinkės gyventojai, nežūrint nei tautos, nei tikybės skirtumų, siunčiame Lietuvos kariuomenei didžiausią padėką. Lapkričio 21 d. lenkai buvo išmušti iš Giedraičių, tikrai girdėtis: "vyrai, pirmyn, į airę, valio ir valiol..." Yra suleistų ir ramių gyventojų. Daug apdraskyta nuo lenkų šrapnelių namų. Lenkai niekuomet nepamirš Giedraičių ir šito didelio smūgio.

Giedraitietis—Ukininkas.

PLOKŠČIAI (Šakių apskr.)

Lietuvos valstiečių sąjungos Plokščių kuopa praeitą rudenį padedant Amerikos lietuviams įsteigė Plokščiūse knygyną. Delto Plokščių kuopa išreiškia širdingą ačiū už aukotas knygas Vincui Šleikui, Petru Dėdynui ir kitiems Amerikos lietuviams.

Plokščių kp. pirmininkas.

DEL ZELIGOVSKIO.

Rusijos atstovas Akselrodas įteikė užsienio reikalų ministeriui notą del Zeligovskio, kuri buvo Jofes įteikta Lenkijos valdžiai. Toje notoje nurodyta, jog rusai ir Zeligovskio kariuomenę žiurli gygiai kaip į paprastąją lenkų kariuomenę. Be to, notoje yra parodytas Rusijos protestas del Tautų Sąjungos kariuomenės siuntire, tikrai ir girdi: plėšimus,

rusai nepripažįsta Tautų Sąjungos.

KAS PLEBISCITĄ PRIŽIURĖS?

Anot laikraščių, į plebiscito sritį atvyksia: 300 anglų, 300 prancūzų, 300 ispanų, 100 belgų, 100 danų, 100 švedų, 100 norvegų ir 50 graikų. Jų vyriausiu vadu nori padaryti kontrolės komisijos pirmininkas, Šardinji. Ar tiek kariuomenės atvyks, sunku pasakyti, nes tų svetimų valstybių valdžios tai apsiima, tai atsisako, tai vėl apsiima siųsti kareivių.

LENKŲ PUOLIMAI.

Įvairiose vietose lenkai, nežūirdami padarytos karaliaubū sutarties, užpuldinėja musų sargybas, o vie-

tomis gana smarkiai susišaudo. Atėję į neutralinę zoną lenkai žvėriškai elgiasi su vietos gyventojais. Dažniausiai atima ne tik gyvulių ar javus, bet pačius žmones nurėdo ir palieka nuogus. Tokio žvėriškumo niekas negali pakęsti ir žmonės nuolat kreipėsi prie lietuvių kariuomenės, kad juos apgintų nuo tų plėšikų.

(Iš "Liet. Ukininko.")

MUSŲ MENINKAI

VAŽIUOJA Į RYGĄ.

Kaip girdėti, musų artistai dailininkai važiuoja į Rygą. Taip pat važiuoja musų meninkai ir vežasi su savim dailės kurinius parodai įtaisyti. Tai svarbus žingsnis lietuviams ir latviams susitarti.

Kelionė į Lietuvą ir atgal.

ALEKSANDA BUDREVICIUS, Worcesterio lietuvis aptiekoris.

Lenkai Vilniuj.

Pribuvęs į Vilnių, apsi-buvau viešbuty Šv. Jurgio. Tai vienas iš didžiausių Vilniaus hotelių, kurio savininkas, lenkas, buvo pabėgęs nuo bolševikų ir buvo valdomas per pačius darbininkus. Viešbutis gana didelis ir buta gana gražūs, bet dabar jau buvo gėrokai apleistas. Lietuvių valdžia dar valdė Vilnių.

Dabar budamas Vilniuje pradėjau atsilankyti pas ten esančius konsulus ir klausinėti apie vizas, apie išvažiavimą. Vieną savaitę praleidus pasigirdo, kad lenkai ateina, o lietuvių valdžia, nenorėdama karą mieste pakelti, žada kraustyti.

Vieną dieną sėdžiu restorante ir skaitau laikraštį. Žiūriu, ateina p-lė Avietėnaitė ir ponias Riboli. P-lė Avietėnaitė pranešė man, kad valdžia jau kraustosi ir ji skubina keliauti į Kauną. Skubiai jos mane paliko. Aš pakilavi irėjau ant stoties, manydamas pamatyti dar kartą ponią Riboli ir pakalbėti apie mergaitės reikalą. Kada priėjau prie stoties pamačiau ten didelį sumišimą. Žmonės bėgo į stotį su įvairiais savo rakandais, matomai, kraustėsi į Kauną. Daugybė žmonių buvo susirinkę apie stotį ir žiūrėjo trūkimo. Kareiviai darė tvarką ir tvarkė žmones, kad nesusigrustų. Pasiprasčiau, kad įleistų mane į stotį, sakydamas, kad noriu vieną ypatį pamatyti. Kareivis mane įleido, bet neradęs ko norėjau aš vėl išėjau ir atsistojęs nuošaliai dar pažiūrėjau, kaip žmonės grūdasi ir kraustosi. Tarp tų buvo daug lietuvių valdininkų ir šiaip žmonių, o ypatin-gai daug žydėlių. Ant galo atbėgo vienas iš vyresniųjų ir suriko ant kareivio, sakydamas:

"Ko tu čia lauki, ar ateinančių lenkų?" Ir paliepė jam greitai nešti savo musketą į paskirtą vietą. Matomai iš Vilniaus policija ir kareiviai skubėjo kraustyti. Pastovėjęs valandėlę, keliau į savo kvatierą.

Prieėjus prie namo, kur lietuvių Ministerija buvo, pamačiau p-lė Avietėnaitę ir ponį Riboli, kurios stovėjo tarpe durų. P-lė Avietėnaitė sako: "A, tai gerai, kad Tamsta čia atsiradai. Ponia Riboli galės su Tamsta likti." Ir jos atsisveikino. Pamelė Avietėnaitė laukė tik savo vežimo ir keliavo su kitiems nariais Lietuvos valdžios ir Kauną. Ponia Riboli įėjo su manim žiūrėti savo daiktų ant stoties, kuriuos pasiėmus keliavo į savo namus. Ji norėjo važiuoti, bet jokio vežimo apie stotį niekur nebuvo galima matyti.

Į vakarą žmonėms buvo pasakyta, kad ant gatvių nebutų ilgiau, kaip iki 8 valandos. Pirmiau jau buvo galima vaikščioti iki 11 valandai. Palydėjęs ponį Riboli ir jos buvainę, paėjęs namon, nes jau darėsi vėlu ir kareiviai prisakinėjo eiti namon. Parėjus namo į Veršailės viešbutį, maščiau sau, kas čia išeis? Naktį praeidus, ant rytojaus nuėjau pas ponį Riboli ir vėl išėjau ant gatvės irėjom pas svetimų šalių atstovybes. Buvo jau 10 valanda ryto ir tik biskį paėjus gatve, išgirdome šūvis ant Katedros pleciaus. Skubinom glauštis arčiau prie namų, nes nežinia gerai, iš kur tie šūviai eina. Kada biskį šūviai perstojo, tada skubiai perėjome per gatvę į šoną, kur buvo apsi-gyvenę atstovai Francijos, Anglijos, Italijos. Kartas nuo karto girdėjosi smarkesni šūviai. Atstovai pilnose uniformose išėjo iš savo namų ir stovėjo ant šalitekio.

Netrukus pamatėme keletą lenkų partizanų, atbėgančių su muškietomis rankose; jie bėgo tiesiog ant mūsų, bet pribėgę visai arti, vienas pradėjo žiūrėti į viešbutį ir jau mėgino eiti. Francijos Misijos atstovas suriko ant jo rusiškai, sakydamas: "Nelžia!" Anglijos atstovas pakėlė ranką ir parodė jiems kabančias misijų vėliavas. Partizanai toliaus nesibrovė, bet nuėjo savo keliu. Ko jie ten bėgo, negalėjome tikrai žinoti. Prie lietuvių valdžios buvo bolševikų atstovas. Gal jie bėgo jį pamiti? Bet tas jau senai buvo išsikraustęs. Kiti sako, buk iš to viešbučio kas nors šovė.

Žmonių pristojo pilnos gatvės, ypatingai lenkai gana drąsiai gyrėsi ir didžiausi, kad jų valdžia grįžta. Vienas šale manęs stovėdamas pasakė: "Ka čia tie atstovai turi tiesą kamanduoti? Kas čia jų bijo?" Aš jam sakiau, kad jie turi didelę galybę — jie yra atstovai, o užpakaly jų yra didelės šaly, su daugybe kariuomenių ir su milijonais žmonių. Lenkas biskį nusiramino. Prie misijų namų buvo pakabinta ir Lietuvos vėliava, bet lenkams ji nepatiko, tai pradėjo siekti, kad kaip nors ją nusitrauktų. Mačiau kaip keletas siekė, bet vis nepasiekė. Kitą dieną jau vėliavos nebuvė. Šūviai vis girdėjosi. Sako, buk lenkai šaudė, kad ištirti ar neatsilieps kur lietuvių.

Netrukus pamačiau apie 30 lietuvių kareivių. Gal tai buvo paskutiniai, kurie saugojo Vilnių, ir atėjo prie misijos, lyg nesijausdami gerai, nes jų buvo tik saujalė tarpe visur pasipylusių lenkų. Aš patariau jiems eiti į Anglų misiją; jie paklausė ir visi ten suėjo. Toliau girdėjau, kad jiems davė liuosai iš Vilniaus sugrįžti prie Lietuvos armijos.

Apie 3 valandą po pietų lenkų kariuomenė pradėjo eiti į Vilnių gana dideliais būriais; lenkai išrodė gana pavargę. Lenkai gyventojai pasitiko juos su didelėmis ovacijoms. Vienas raitas oficerias mosikavo ir po pažastelė kišo Lietuvos vėliavą su žirgvaikiu.

Vienas mokinyš pasakojo man, kaip jis matęs vieną Lietuvos kareivį, visą sukruvintą, įbėgusį į ponios Vileišienės kiemą. Sako, senelė Vileišienė išbėgo į gelbėti, o partizanams atbėgo, tur buti, ji pribagiti. Ponia Vileišienė, sako, atbula ranka uždavė lenkui per veidą ir liepė jį mušti, o ne Lietuvos kareivį. Partizanams nuėjo atbulas.

Lenkų kareiviaiėjo į Vilnių burys po burio. Buvo kalbama, buk 7 divizijos jų atėjo. Nors lenkai atėję išleido prisakymą apsieiti žmoniškai, bet visur buvo neramumas, girdėjosi vagystės ir sužeidimai.

Pirmą vakarą jiems užėjus, buvo iš Amerikos parvažiavusių žmonių viešbuty netoli stoties, kur jie ištvėrė ir apiplėšė tuos pakeleivius, atimdami 15 tukstančių dolarių.

Atėjus lenkam viskas pabrango, keliai visur užsidarinėjo ir aš turėjau ant vietos gyventi per 7 savaites, kol gavau progą išvažiuoti. Lenkai palaukė kelias dienas, sumanė save lietuviams padaryti ir pradėjo Lietuvos žirgvaikį kabinėti po savo langus, šale savo arelio, ir apsišaukė save Vidurine Lietuva. Maniau sau, tai tik veidmainiai. Nes tik kelios dienos atgal jie žirgvaikį niekino ir traukė žemyn, dabar gi pradėjo gerbti.

(Daugiau bus.)

nes, prašydami suteikti jiems žinių, ar tikrai jie gaus atitinkamo darbo ir užsiėmimo, sugrįžė iš Amerikos Lietuvon. Kąkurie yra net prašę nurodyti, kokią vietą gali užimti ir kokią algą gauti. Šiuo klausimu man teko keletas kartų rašyti ir laišku iš birželio 7-tos dienos prašyti, idant įvairios valdžios įstaigos suteiktų žinių, kokių joms darbininkų reikia ir kokia gali būti tokiems darbininkams alga, o be to ir pasiulyta keletas specialistų, inžinierių, daktarų ir tt.

Ant šio paklausimo yra iš Užsienio Reikalų Ministerijos atsakymas iš lapkričio 29 dienos, 1920 m., N-4927, kuriam pranešama, jog "Lietuvos Valdžia yra nusistatčiusi nedaryti kokių nors formalų pakvietimų atskiriems asmenims." "Nors čia darbo," sakoma pranešime, "yra begalė ir kiekvienas norintis darbą dirbti ir tinkantis dirbti ji čionykštėmis sąlygomis, visados darbą gali gauti, tačiau tiesioginių pakvietimų Valdžia daryti negali todėl, kad toks pakvietimas gali būti pasikaitytas — o reikalui esant, ir naudojamas, kaip užkontraktavimas Valdžios vardu. Įvykus kokiems nors nesusi-pratimams arba nepatikus atvykusiame Lietuvon asmeniui, Valdžia gali būti verčiama atsakyti už pakvietimą, kaip už kontraktą. Gali atsirasti ir kitų nesusi-pratimų, rugojimų.

Todel bendro pareiškimo, kad Lietuvoje truksta atitinkamų darbuotojų ir kad sugrįžimas didžiausio skaitliaus sveikų valstybinių gailvalų yra pageidaujamas, pri-valėtų užtekti.

Be to daruge paduodamos žinios iš sekančių valdžios įstaigų, kurioms reikalingi specialistai. Taip, Susisiekimo Ministerijos Vice-ministeris S. Griškevičius rašo, kad iš esamųjų Amerikoje Lietuvos specialistų Susisiekimo Ministerijai butų pageidaujami tokie žmonės:

1) Inžinieriai diplomuoti, išėję aukštąjį mokslą darbams: statymo namų, tiltų, plentų ir vandens kelių srityse, taipgi blakivavimo ir elektros signalizacijos. Jiems gali but skiriama alga nuo 1,200 auks. iki 1,800 auks. mėnesiui.

2) Technikai su užbaigtu viduriniu mokslu tokiems pat darbams. Alga iki 1,100 auks. mėnesiui.

3) Braižyklos užveizdotojai ir braižytojai tokiems pat darbams. Jiems alga nuo 900 iki 1,100 auks. mėnesiui.

4) Mekanikai ir prievaizdos gerai kvalifikuoti telegrafo - telefono tinklų tiesimo ir užlaikyme. Jiems gali but mokama nuo 800 iki 1,300 auks. mėn.

Taip pat reikalinga pašto telegrafo valdininkai gerai žiną pašto operacijas ir darbą ant aparatų "Morze" ir "Houghes'a" (Juzo). Jiems gali buti skiriama algos nuo 700 iki 1,300 auks. mėn.

Savivaldybių Darbo ir Socialės Apsaugos Departamentui yra reikalinga 26 apskrities technikai ir 6 inžinieriai, iš kurių pusę vietų galėtų užimti grįžtantieji iš

Amerikos lietuviai, — mėnesinis atlyginimas 1400-1600 auksinų. Taipogi reikalingas ir medicinos personalas.

Žemės Ukio Departamentui yra reikalingi agronomai, pabaigę vidurines ir aukštesnes mokyklas. Alga mėnesiui nuo 900 iki 1,200 auksinų.

Tokios tat žinios delei užuodarbno kvalifikuotiems darbininkams. Jeigu atsi-rastų norinčių apimti panašias vietas, Lietuvos Atstovybė suteikia reikalaujamų informacijų.

J. Vileišis,
Lietuvos Atstovas
Amerikoje.

ut 1261 '2 ornes
Scranton, Pa.

Gerbiamašai Plietii:—
Prasidėjo nauji, 1921 metai žmonės, kurie iki šiam laikui yra pirke akcijas, turės gauti iš Lietuvos Gariaivių Bendrovės uždarbių jiems prigūintį pelną, kada Sausio mėnesyje kitų metų taps atakaita išduota generaliam Bendrovės susirinkimui iš viso meto veikimo.

Todel yra linkėta, kad tie, kurie dalinai yra užmokėję už akcijas, dabar užbaigtų savo įmokėjimus. Juk sunku reikalaui, kad Bendrovė mokėtų dividendus už sumas, kurios tas įmokėtos daug vėliaus.

Prieg tam pats rengioei keliant nepoligam Anglijon ir Lietuvon laivyno reikalais. Reikia suvesti visos atskaitos, ir reikia turėti bent pilnai įmokėtos akcijos tai vietai. Nors savo vieton ir pakitau įgaliojimą, kurs priminės nepabaigtus mokesčius už akcijas, vis gi linkėta, kad žadėtosis sumos dabar įplauktų iki 20 ar vėliausiai 24 d. Sausio mėn., 1921 m., kad galėčiau atskaiti knygas pilnoje tvarkoje išvažiudamas Europon.

Todel meldžiu pasiskubinti su prisuntimu nedabaių mokesčių ir palengvinti man sąskaitas laiku atlikti.

Iš Lietuvos Gariaivių Bendrovės veikimo gahu pranešti, kad pereitąją vasarą Bendrovė, nežūrint visokių kebluimų ir kliūčių ant Nemuno uždirbo 18% gryno pelno.

Dabar gi veikia 6 pirkiybiniai laivai ant jurių ir tur žvėnos bent ketiems mėnesiams. Gera progą uždarbiauti.

Statomi yra ant Nemuno 4 garlaivukai ir 6 baidokai (Tug-Boats), ir vasariop jie bus gatavi darban eiti.

Kas galima bus dabar Europoje padaryti delei pasavieri-nių laivų per Atlantį, pamatysime vėliaus, ir nėra reikalo spėlioti. Darysime viską, kas galima.

Daug lajų dienų!
Su tikra pagarba,
Dr. J. Šlipas.

PARSIDUODA geri formaliai, šešios kėdės, lova, kėdimo stalas, pečius, karpeta, ir front rūmno stalukas. Norėdami pirkti, galima matyti prieš dylyka ryste ir kaip šešios vakare.

VINCAS BUNDA,
252 Main st., Worcester, Mass.
(3-5)

ZINIAI LIETUVIŲ APSIVIE-TOS BENDROVĖS NARIAMS.

Mėnesinis susirinkimas atsi bus panešio vakare 8:00 valandą, Vasario 7, 1921 m. 29 Endicott st. - Visi Bendrovės nariai atsilankykite, nes yra svarbus reikalas.

Lietuvių Apsivietos Bendrovės Sekretorius **N. J. Makus**

(4-5)

Apžvalga

ŠIS-TAS IR LIETUVOS UŽ SIENIŲ ATSTOVYBĖS.

„Vien. Liet.“ Nr. 2 išspausdintas nelabai senai sugrįžusio iš Lietuvos Anglijon p. C. Pilėno laiškas, kuriame rašoma apie šį-tą ir Lietuvos užsienių atstovybes. P. Pilėnas yra gerai žinomas ir Amerikos lietuviams, tad apie jo asmenį nėra reikalo aiškinti.

Idomiausias, mūsų nuomone, tos p. Pilėno laiško vietas, kur jis kalba apie mūsų darbuotojus, francūzų darbuotojais Lietuvoje ir Lietuvos atstovybes užsieniuose — Anglijoj ir Francijoj. Taigi mes ir perspausdiname tas idomiausias vietas. Štai ką p. Pilėnas tarp kitko savo laiške sako:

„Atkeliavus Londonan teko viešėti pas savo senus pažįstamus ir kalbėt apie mūsų valdžios atstovus užsienyje vienas iš Londoniečių man įdėvė pluoštą indonųjų laišku, iš kurių pasirodė, kad pvz. Am. Liet. Tarybos (katalikų) atstovas, p. B. Mostowski, dirbo ranka į ranką su garsiuoju Gabrieliu — Paršaičiu. Abudu, taip Gabrielius, kaip ir Mostowskis vadinami „aferistais“ ir „blufferiais.“ Mostowskis nuodavęs aristokratą, nors jam toji rolė taip tikusi, kaip meškai valcas; jisai gaudavęs tarp 8,000 ir 10,000 frankų mėnesiui algos ir gyvendavęs viename Paryžiaus puikiausiu viešbutiu „Hotel Continental.“ Mostowskis nieko neveikdavęs, bet gyvenęs tik „bluff“ — bukusis matydavosi su Prezidentu, Wilsonu, Pulk. House, Henry White, Hoover ir kitais ir tikrindavęs, buk Lietuva į savaitę, kita busianti pripažinta „de jure.“ Jisai girdavosi tulai ypatai, buk jisai esąs „a man in plain clothes,“ arba lietuviškai — žvalgas, ir turintis Amerikos biuro public information.“ Gi Gabrielius — Paršaitis dirbęs neulstančiai, kad pasigavus į Lietuvos diktatorių, — mokinosi joti ant arklio kad galėtų tinkamai (raitais!) daryti Lietuvos armijos inspekciją. Kada jisai patyrė, kad su vokiečių pagalba Lietuvos valdyti negaus, tada puolėsi prie francūzų. Susipažinęs su tulu Padovani, Gabrielius per jį gavo užmegstį ryšius su francūzų misijos viršininku, Kaune, pulkininku Reboul. Padovani, kaip paisiškėjo, taipgi tarnauja francūzų misijoje Kaune ir jo svarbiausia pareiga esanti šnipinėti po Lietuvą lenkų naudai. Kokius ryšius Padovani turėjo su Lietuvos informacijos biuru Lausanoje iš korespondencijos neaišku. Išrodo, lyg Padovani būtų Gabrielio adjutantus ir veikia pagal jo nurodymus. Taip vokiečiai, kaip ir francūzai buvo pradžioje Gabrielui diktatoriaus „džiba“ Lietuvoje.

Mostowski irgi, turėjęs artimus ryšius su Padovani ir tas, turbūt, buvo priežastimi, kad Mostowski pastumė į šalį panelę Povreau, kuri tada Lietuvius Tautinės Tarybos (p. Vilmonto), pa-

sumdyta dirbo prie lietuvių delegacijos Paryžiuje. Iš korespondencijos taipgi paisiškėjo, kad knyga neva Gabrielio, francūzų kalboje parašyta apie Lietuvą, buvo ištikrųjų darbas panelės Povreau.

Apie Mikolą Tyszkiewicz sakoma, kad jisai rupinosi surasti Lietuvai karalių, o apie pastarojo giminaičių viename laiške šitaip pasakota: „I should be even more cautious with... than with Michael.“ Lietuvos valdžia dirba užsirišus akis! Lenkai sakė ir daro ką nori.

Apie Miloszą, Lietuvos atstovą Paryžiuje, korespondencijoje sakoma, buk Berthelot daras su juom, kaip jam patinka. Toliau tvirtinama, kad Miloszas esąs Bertheloto agentu. Gi Miloszo propaganda Paryžiuje visuomet buvo prielanki lenkams.

Skaitant korespondenciją noroms nenoroms pradėdži žmogus mastyti, kodėl tokios didžios svarbos vietos, kaip atstovybės, pavadama žmonėms, kurie netikėtai nieko nežino apie Lietuvą, bet kuri jiems nei nerupi? Kodėl šitokie vietas brukama dvarponiai? Gal todėl, kad jų dvarai likos sukonfiskuoti?... Argi nepraktiškiu būtų šiuo svarbiu momentu pastabius tokiose vietose garbės vyrus, kaip: Smetoną, Naruševičių, Yčą, Volde marą arba D-rą Joną Šliupą?

Kas man labiausia metėsi akysna sugrįžus Londonan, tai stoka propagandos už Lietuvą. Čia tiesiog nėra kam Lietuvos reikalus apginti. Čionais skleidžiamos žinios apie Lietuvą yra tiesiog melagingos; tvirtinama, buk lietuvių rengiasi eiti federacijon su Lenkija — ir to mūsų atstovybė netik neatšaukė, bet atbulai, tulas „diplomatiškas korespondentas“ plačiai rašydama apie Lenkijos ir Lietuvos santikius patvirtinotai, kaip faktą. Mūsų atstovas Londone nei neuzprotastavo, o legacijos sekretorius, kuomet Amerikos lietuvių deda visas pastangas, kad suteikti Lietuvai kuodiziuosią medžiaginę paramą toje kovoje, tuomet Miloszo propaganda Paryžiuje „buvisi prielanki lenkams,“ gi Lietuvos atstovas Anglijoj ramiu sau sėdi ir nieko nedarė, kad užprotastavus prieš skleidžiamas Anglijoj apie Lietuvą melagingas žinias, o legacijos sekretorius, lyg apvainikavimui visa to, vadina Lietuvos valdžią „juodašimtiška.“

Tokia Lietuvos politiška padėtis užsieniuose negali būti pakenčiama. Ją reikia keisti ir keisti tuojau, — be jokių atidėliojimų ir vilkinimų. Lietuvos atstovais į užsienius reikia siųsti ne tokius žmones, kurių orientuotė yra neaiški, abejotina, arba tiesiog pro-lenkiška, bet tokius, kurie yra igiję mūsų visuomenėje pilno pasitikėjimo, kurie yra teisingi ir nusistovėję savo pažiurose, kurie yra kuklūs ir turi gerą erudiciją. Tik tai tokie sugebės gerai atlikti jiems pavestus jaunus, neseniai susikurusios Lietuvos valstybės reikalus.

LIETUVOS KALBOS TOLULINIMAS IR JOS PRIEŠAI.

Kylant Prūsų lietuviuose tautiškam susipratimui, apsišaukia juose vis didesnis noras geriau susipažinti su savo gimtąja kalba, apvalyti ją nuo anachronizmu, barbarizmu, — kilusių iš svetimų kalbų įtakų. Prūsų lietuvių kalboje ypač ryški vokiečių kalbos įtaka. Šiandien jau ir Prūsų lietuvių norėtis kalbėti grynai lietuvių kalba, — išsireikšti taip, kad visi lietuvių galėtų aiškiai juos suprasti. Matoma, Prūsų lietuviuose jau randasi žmonių, kurie nebepasitenkina savo kalbama ir rašama kalba, kurie norėtu jau kitaip — grynai lietuviškai kalbėti. Todėl apie tai jau rašoma ir jų spaudoje ir pradėdama kovoti už lietuvių kalbos teises.

Bet kaip kiekvienas mūsų tautos pasiryžimas, taip ir šis susilaukė priešų. Prūsų lietuvių rašomosios kalbos tobulinimui, kaip pasirodo, yra priešingi vietos vokiečių laikraščiai, kurie gąsdina juos visokiais prasimainymais: buk Prūsų lietuvių tobulinimui savo kalbos pasinaudojimą „žemaitiškais“ žodžiais; buk prašalindami iš savo kalbos barbarizmus jie tuo pačiu kartu netekėdama savo evangeliškojo tikėjimo, ir tt.

Prūsų lietuvių neperiodinis laikraštis „Tarybos Žinios“ Nr. 6 del lietuvių kalbos tobulinimo ir jos priešų tarp kitko štai ką rašo:

„Kalbos tobulinimo klausimą „Heimatbundas“ savo 8-tame num. pasinaudoja kiršinimui prieš lietuvių tautininkus. Jis rašinyje tulo, neva lietuvių kalba apie „išdarkymą“ mūsų kalbos ir „jartinimą“ lietuvių viršūminėtos kalbos tobulinimais. Visai nepažindamas lietuvių kalbos, jis atsikartotinai tikrina, kad tai mes pasinaudojimą „žemaitiškų“ žodžių. Jis nežino, jog žemaičių kalba, tai tik tarmė lietuvių kalbos ir kaip tarmė lietuvių rašomoj kalbėj visai nevertojama. Jis velija mums ir toliau kalbėti „sopagai“ (grynai rusiškas žodis), o ne batakai (likras lietuviškas), kad taigi mes palaikytume iš vokiečių, rusų ir lenkų paskolintuosius žodžius ir kotvotumė prieš savo kalbos tobulinimą. Jis rodo visai nežino, ar nenori žinoti apie tai, kad vokiečiai iš savo kultūrinės kalbos išlengvo yra išmetę tukstancius iš prancūzų, lotinų ir graikų kalbos paskolintų žodžių. Dyvitis

reikia, kad lygiai tuli vokiečiai įrinka kovoti už mūsų tarmę, kaip tai neseniai advokatas Stein iš Rusnės viename susirinkime. Kodel — juk aišku ir be aiškinių.

O čia ir apsišaukia siundymas. Rašytojas butent pareiškia, kad mes busi išlengvo ir prie to privedami, priimti „vienoda tikėjimą.“ Tai tiesiog begėdystė. Norima sukirsiinti tikinčiuosius lietuvius prieš kalbos tobulinimą, šiaip jie netekdami savo kalbą darkančiųjų svetimų žodžių, neteksią ir savo evangeliškojo tikėjimo! — Taigi kur tupi kiršinotojai? klausime Klaipėdos „Dampbooto,“ klausime pono Orlovskio.“

KAM VILNIUS TURI PRIKLAUSYTI?

Bostono lenkų laikraščio „Kuryer Codzienny“ korespondentas iš Worcesterio, p. Bol. Karpowicz, savo rašinį, tilpusiam to laikraščio Nr. 273, nusiskundžia, kad „Amerikos Lietuvis“ labai ant jo užsiūpales už tai, kad jis pasakęs „tikrą“ teisybę Vilniaus miesto klausime, butent — kad tai yra lenkiškas miestas ir todėl turi priklausyti lenkam. Kad prirodyti, jogei ištiesų taip yra, jis sako, buk Vilnius niekada nebuves lietuviškas miestas, bet gilioje senovėje priklausęs baltgudžiams, nuo kurių lietuvių Vilnių užkariavę. Todėl dabar baltgudžiai norj jį nuo lietuvių atsimiti ir — prijungti prie Lenkijos, nes „tak sie nalezy.“

Didesnės nesamones, turbuti, ir norėdama nepataikytum pasakyt, kaip tat padarė p. Karpowicz nenorėdamas. Taigi kyla klausimas, kur to p. Karpowiczio protas, jei jis drįsta tokies kvailas pasakas skelbti laikrašty ir dargi jomis taip naišikai didžiutis?

DARBININKŲ ŽINIOS

Lynno Suvienytų Batų darbininkai, kurių skaitosis 50,000 nutarė įsteigti Vieną Didelę Uniją, bet, kad tikslą įvykdžius tiesotai, šj nutarimą leis narių referendumui.

Lynno darbininkai seka Lawrence audėjus, kurie taipjau sudarė Vieną Didelę Uniją. Mat, jau ir darbininkai pradeda pasekti trusto plenus, kad paskui, kuomet bus sudaryta Viena Didelę Unija, kad jos darbininkų solidarumą būtų galima panaudot atsispyrimui prieš kapitalistų trustą.

Suvienytose Valstijose angliakasiai per 1920 metus daugiausiai pasižymėjo savo darbu; jie iškasė 640,000,000 tonų anglies. Sulig geologų apskaitliavimo, tai esą pirmas tokis nuotikis Suvienytose Valstijų istorijoje. Virš paminėta apstji pervirsija tiktai karo 1917 ir 1918 metais, kuriuose buvo iškasta anglies 652,111,000 ir 678,000,000 tonų.

Visoj Anglijoj steigiamą revoliucinę sekmadienių mokyklą, kuriose mokosi darbininkų vaikai; pamokos vedamos bolševikiškoje dva-

sijoje ir sulig jų doktrinos. Škotijoj ir Valijoj pilna pristeigta tokių mokyklų. Taipjau jų netrukšta ir Birminghame, Leedsse, Bristoly, Leicesterly ir kituose anglų pramonės miestuose.

Abelnai, visos sekmadienių mokyklos turi proletarinį pobūdį, kuriose skleidžiama anti-buržuazinė ir anti-religinė propaganda.

Japonijoj yra aukštai išvystyta šilkų išdirbystė, kurioje dirba šimtai tukstancijų darbininkų. Bet paskutiniu laiku pradėjus puliti šilkų kainoms, Japonijos kapitalistai pradėjo uždarinėti savo šilkos dirbtuves, paliuosudami daugiaus negu 400,000 moterų nuo darbo.

1919 metais Suv. Valstijose nuo 300,000 iki 400,000 vaikučių turėjo apleisti mokyklą tiktai del to, kad stoka mokytojų. Apšvietos komisionierius P. P. Claxtonas pareiškė, jog 1920 metais yra pageidaujama nuo 110,000 iki 150,000 naujų mokytojų, o tuom tarpu prireniamųjų mokytojų yra tiktai 30,000, taigi ir šiuo mokslo sezone bus stoka 80,000 mokytojų.

Raporte sakoma, kad 350,000 arba daugiaus negu pusė visos tautos mokytojų nėra specializuoti mokyme. Specializavimę yra pageidaujama būtinai išbūti bent du metu po pabaigimo aukštesnios mokyklos mokslu.

Dabar yra klausimas, kas do priešastis, kad šioje šaly apsišaukia tokis didtlis truksumas mokytojų? Faktinu atsakymu bus tai, kad 84,000 aukštesniųjų mokyklų mokytojų arba viena penktadalis visos šalies, stengiasi stvertis kito amato su geresnėmis darbo sąlygomis.

Taigi, žiurint į normalj kasmetinj augimą aukštesniųjų mokyklų, pasidarė nuo 8,000 iki 9,000 naujų vietų. Todėl ir šiemet, sulig Apšvietos Komisionieriaus pareiškimo, bus stoka nuo \$15,000 iki 24,000 specializuotų mokytojų.

Iš pasitikėtinų šaltinių sužinota, jog 2 nuošimtj viso Suv. Valstijų žmonių turto valdo 33 ypatos. 1918 metais 68,000,000,000 dolarių arba 27 nuošimtis tautinio turto priklausė 22,696 milijonieriams; gi 33 iš turtinčiausių amerikiečių valdė 4,337,000,000 dolarių arba 2 nuošimtj viso turto. Bet 1918 metais visas Suv. Valstijų turtas skaitėsi ir 250,000,000,000 dolarių, o dabar jau siek' 500,000,000,000 dolarių.

Taigi dabar tų Suv. Valstijų 23,000 milijonierų turtas užaugo iki 130,000,000,000 dolarių, o turtas 33 miliardierų užaugo iki 9,570,000,000 dolarių (9 milijardų, 570 milijonų dolarių).

Taigi, pasakykit, gerbiami skaitytojai, ant kiek milijonų jusų bei paprasto darbininko turtas per tuos trejus metus užaugo? — Manau, kad tą savo turto apskaitliavimą galėsite teisingai atlikti be matematiško apskaitliavimo — ant pirštų.

Nuo paskelbimo karo bei išleidimo įstatymo „Dirbk ar Kariauk,“ Suv. Valstijų teisingumo departamentas paskelbė, jog 10,000 ypatų buvo nuteista kalėjiman nuo 30 dienų iki vienių metų laiko už vengimą karinių pareigų didžiojo karo metu. Iš viso buvo paimta 20,000 žmonių, kuriuos kaltino dezertyravime, bet pusė jų liko išteisinta. Pabaigoje karo, karo departamente buvo surašas 337,649 ypatų, kurių skaitėsi kaipio karo įstatymų nepildancios. Po atydaus peržiurėjimo, dalis jų likos išbraukta.

Laikę paliaubų 91,000 ypatų buvo sulaikyta ir dalis jų nubausta įvairiu laiku kalėjiman. Dabartiniame laike Suv. Valstijose yra prisikaitoma 175,000 karo slapstukų, kurie turės būti teisiami už slapstimąsi. Teisingumo departamentas pareiškė, jog visi tie mobilizacijos dezertierai 1921 metų pabaigoje busi sugaudyti.

Dvejiems metams praslinkus, gyvenimo aplinkybės visai persikeitė: didžiulė Suvienytų Valstijų kariuomenė mažinama iki 150,000; gi produktvė įvairių armija iš priešastės nedarbo kasdiena didėja, todėl reikia tikėtis, kad ta padėtis turės pažeisti ir patį įstatymą — „Dirbk ar Kariauk,“ kuris jau šiuo laiku nustojo savo vertės.

Kaikurie rašėjai rašo, jog darbininkų streikai įjėję į madą kaipio kova darbo su kapitalu 17 ir 18-me šimtmety, ir jog iki to laiko streikai būvę nežinomi. Tokie išvedžiojimai yra neteisingi. Štai ką rašo apie streikų pasekmes Indijoj plačiai skleidžiamas žurnalas „Modern Review“:

Dabartiniai darbininkų sukilimai nieko naujo neperstato istorijoje. 3000 metų atgal Egipte darbininkų sukilimai atsikartodavo kaip ir kad mes juos turime dabar. Egiptėnų kaimiečiai bei miestelėnai turėjo unitas, streikus, lokautus, algnūmusišinėjimus ir kitokius prietikius, kurie lyginasi dabartinei kovai tarpe darbo ir kapitalo. Gentkarėjų gent karsmėjims kaip dvarininkai, taip ir faraonai laikė liaudį pažeminiame ir vergijoje. Jie tikrino, jog liaudis ir gyvena tiktai del to, kad atlikti sunkiausius darbus — kariaut, kuomet karas paskelbta ir per visą laiką vargą kešti.

Nepersenai buvo surasta El-Amarnā dokumentai, darodanti, kad ten ne tik vieni streikai budavo, su kuriais darbininkai pagerindavo savo darbo sąlygas, bet syki iš streikų apsišaukė visuotinis visame Egipte darbininkų sukilimas. Žingeidus yra tas faktas, jog visuotinio streiko paskelbimas suteikė pergale darbininkams; viešok ta pargalė ne taip pavuko iš pačių darbininkų pusės, kaip iš tos pusės, iš kurios mažiau galima buvo tikėtis.

Egiptėnų policijos valdovas Magu, kuris aplaikė įsakymą nuo paties Faraono, kad jis pastotų kelią sukilėliams ir gintų turčių interesus, pasirodė esąs priešais įsakymo ir stovintis sukilėlių pusėje. Jam nebutų reikėję didelio vargo numalšinimui sukilėlių, pasikviečiant rezervus ir policiją, kurių smugiais darbininkai būtų smugieriai atgal stoti į darbą, kas abelmai ir buvo tikėtasi. Bet Magu nusistatymas buvo visai kitokis, — jis nesipriešino streikininkams ir dagi paveldio pikeuoti ir neorganizuotus darbininkus prikalbinti savon — unijos pusėn.

Nė viena vilyčia nebuvo paleista iš streikininkų burius, nors jie ir buvo apsupę Faraono rumus.. Magu nepasitikėjo tuo pasyviu proletariato veikimu, kadangi jis permatė, jog kapitalas yra tvirtai organizuotas ir nenori pasiduoti, todėl jis pats nuėjo tiesiog pas Faraoną ir akyse jo stojo apgynime liaudies interesus. Logiški policijos valdininko darodymai, skaudžiai atsiliepė ant pavergėjų darbininkų luomos, kadangi Faraonas suteikė visas Egiptui reformas, kurias buvo sukilusios masės išstotę savo reikalavimuose.

Pats Magu tuomi labai džiaugėsi, kad jis tiek daug gero įstengė padaryti del darbininkų, ir kaipio atminčiai to nuotikio, jis išakė iškirsti užrašus ant sienų savo laidojimo vietos.

Gali buti, kad kada nors unijų darbininkai pastatys jo atminčiai paminklą kaipio visuomeniniam veikėjui ir pirmam apgynėjui darbininkų klasės kovoje darbo su kapitalu.

Paudarvietis.

RUSIJOS BELAISVIAI VOKIETIJOS.

New Yorkas. — Gautas iš Moskvos telegramas praneša, jog Vokietijoj tuo tarpu dar yra 50,000 rusų karo belaisvių, kurių gražinimas į Rusiją prasidėsias netolimoje ateityje.

Sugražinus į Rusiją aukščiau paminėtus karo belaisvius, Vokietijoj dar pasiliks artj 100,000 raudonarmiečių, kurie tapo internuoti rugpjūčio mėn., 1920 m., — rusų lenkų karo metu.

PABEGELIAMS GRESIA BADAS.

Salonika. — 30,000 pabėgėlių iš Krymo. Kaukaz, tarp kurių yra 20 generolų, 70 pulkininkų ir Tolstojaus giminietis, gresia badas, jeigu talkininkų valdžios nesusiteiks jiems greitios pagelbos.

Graikų maisto išteklis yra toks mažas, jog Graikijos valdžia negali nė manyti apie aprupinimą tokio didelio pabėgėlių skaičiaus. Francūzai gi, kurie iki šiol šelpė tuos pabėgėlius, keliai iš čia ir palieka visą tą darbą ant rankų keliu amerikiečių, kurie neturi reikalų tam reikmenų. Tarp pabėgėlių siaučia šiltinė ir ligos, nuo kurių kas dieną miršta po keletą dešimtų žmonių.

Neduoda sušilti. — Pasakyk man, Antanai, delko vėjai žiemą buna šaltėsnj, negu vasarą? — Matai, vasarą kartais ileidj vėją į butą pasišildyti, o žiemą to nedarai.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji broliai ir seserys:—

Šiandien mes praleiskime valandėlę laiko pasikalbėjimui apie mūsų gyvenimą šio atžvilgio mūsų sveikatos ir mūsų aplinkybių.

Šiandien man teko apsilankyti vienuose namuose ir pamatyti, kaip mūsų broliai gyvena, todėl aš sumaniau, mieli broliai, su jumis pasikalbėti. Kiek metų atgal aš lankiausi po namus mano artimų ir mačiau daug nesvarumo, kurį galima pateisinti žmonių vargu, neturto ir kitokiais dalykais. Bet šiaandien man apsilankius ir pamačius, kaip daugelis mūsų brolių gyvena, pasirodo, kad ne Vargas mas priverčia prie tokio purvino gyvenimo, bet priverčiam mes patys save gyventi purvuose ir užsitraukti daug blogumo ant savęs. Namas, kuriam aš apsilankiau, išrodo lyg ne žmonių apgyventas, bet kaip ir kokis urvas plėšikų, kurie nešluoja, nežūri ir nemato kur jie yra. Rodos, kad tų namų gyventojai ką tik parėję iš kur nors ir apsisotę senai aplėis tam triobėsy. Grindys gal buti jau senai nešluotos, visoki baltiniai, rodos, niekad ne muilo, ne vandens nematę; sienos ir kožnas daiktas stūboje išrodo labai nešvarus; patys žmonės išblanke, išbalę, lyg kokiam kalėjime užrakinti ir, kas aršiausia, bėdavoja, buk nėra ko išsigerti, kas apsvaigintų žmogaus protą. Abnai imant, dar daug pas mus yra tokių namų ir tai yra ženklas nejuokingas, bet ženklas mūsų tautos tamsybės ir apsilėidimo, kad tokius namus savo užlaikyti.

Jokių ženklų nėra, kad tokiš apsilėidimas yra iš priežasties vargingo gyvenimo, bet tik delto, kad ten gyvenanti žmonės nesupranta kas tai yra sveikatos užlaikymas, kas tai yra juodas plėtmas apsilėidimo ir kaip tas atsiliepia ant mūsų gyvenimo. Kur namas nešluotas, neplautas, kur drabužiai neskaltbi, kur daiktai namuose su purvais suverstai, ten žmogaus veidas išbalęs, sunykęs. Kitoks jis ir negali būti delto, kad purvuose viskas turi nykti, o žmogaus sveikata pirmiausia sunyksta. Kada žmogaus sveikata sunyksta, tai klausimas, kam tada žmogus yra vertas? Jo gyvenimas ant niekų nueina, jaunas nusmilksta ir lieka tik juodas žmonijos lopas.

Todel, mieli broliai ir seserys, šiaandien aš noriu jus atydą pakreipti prie mūsų kasdieninės būvaines ir pažiūrėti, kaip mes išrodome savo lizde.

Daugelis mūsų brolių kalba apie nuveikimą didelių dalykų pasaulyje: vieni verčia nuo tronų karalius, kiti turčius lygina su vargšais, kiti džiaugias su puikiai atėičia, kokia bus, kada sulygins žmonių protus. Bet tos visos kalbos yra už nieką, kada mūsų lizdas yra purvinas, grindys nešluotos, baltiniai mūsų nemazgoti, mes patys pasišiaušę nuo vartojimo nuodingų svaigalų, mūsų kunas susirgęs ir protas nedirba kaip reikia. Mūsų gyvenimas parodo, kokios laimės mes jieškom.

Ištiesų jau laikas mums susiprasti ir pradėti žmoniškiai gyventi. Nėra tokio urvo, nėra tokio namo, kur rupestingas žmogus negalėtų pasidaryti sau švarų ir gražų gyvenimą. Reikia tik suprasti žmoniškumą. Mes namone, kad trusimas po namą yra sunkus darbas; grindų išlavimas, išplovimas yra taip jau helengvas. Jei žmogus tą laiką prasidėsi nieko neveikdamas, tai sveikatą sutauptinsi ir busi ant tiek drutesniš. Bet ištiesų ne, Trusimas duoda žmogui raumenų išdirbimą, duoda norą valgyti ir maistas susinaudoja žmogaus raumenų atbudavojime, kunas jauninasi ir žmogus išrodo jauniesniu, gražesniu ir jaučiasi sveikesniu. Jeigu prasėdėsi ir tinginiais, tada kunas neveikia su muskulais ir nereikalauja maisto jų atbudavojimui. Raumenys neišdirba, nepersimaino, bet vysta ir nyksta. Prie to purvai namuose veikia ant silpnos sveikatos, eica žmogaus sistema ir serdo patį žmogų. Purvai duoda nesveikatą, ta nesveikata gi kartais platinasi prie mūsų artimų ir nekartą atneša blėdį visai apylinkei.

Apšvietos žmonės nurodo ant mūsų, kaip užlaikytų nešvarių namų ir plitotų nesveikatos po mūsų apylinke. Kas platina nesveikatą iš priežasties nešvarumo savo namuose, ištiesų daro didelę blėdį visai apylinkei. Nešvariam gyvenime žmonės išauklėja labai blėdingas ligas, kartais raupus, kurie užkrėčiami ir kaipo pavietrė nugabena daug žmonių į kapus. Tokių būdu mes pastojam žmogžudžiais

savo artimų. Mes labai kreivai žiurime ant žmogaus, kuris kitą nužudo, bet kada patys per savo paprastą nešvarumą pagimdom raupus, difteriją ir kitokias ligas ir jas paleidžiam į savo apylinke, mes ištiesų pastojam tikrais užmušėjais.

Apšvietesni žmonės turi blogą akį ant mūsų. Jiė nori mus apšviesti, kad mes suprastume savo gyvenimą geriau vesti. Jie nori mus suamerikoninti ir nekartą jie siunčia pasiuntinčius ir mūsų gyvenimus apžiūrėti, ko mūsų gyvenimui truksta, ir nori pamokinti. Surašo mūsų vardus ir pavardes, kokios tautos mes esam ir mėgina kaip nors mums įkvėpti, kad butume toki žmonės, kaip kad mes turėtume būti. Tas visas amerikonizavimo darbas daug pinigų šaliai lėšuoja, kad pasamdyti tautiškas daktas, kurios vaikščioja po namus, rašinėja ir daro pranešimus. Tauta, kuri labiausiai apsilėidus ir pašeisusiai apsilėidus ir pamokinimū, gyvena pagal savo papratimą, pasirodo valdžiai negeistina ir nužiūrėta. Ir kaipo tauta užsi-rėtkia ant savęs panieka. Nėra baiesnės paniekos, kaip nešvarumas, kuris reiskia patžudystę ir žmogžudystę savo apylinkėje, iš mokslo atžvilgio žiūrint.

Taigi, mieli broliai ir seserys, susipraskim, apšvarinkim savo namelius, nežiurint koki prasti jie nebūti, nes kada apšvarinti, jie buna toki gražūs, toki mažuonūs, kaip didžiausi palociai. Tegul mūsų tauta ne užsitraukia vardo nešvarumo; tegul mūsų nameliai buna švarūs ir sveiki. Tegul nebus vietos pas mus patys bukime gatavi savo namus gražiai apžiūrėti, išvalyti ir sveikai gyventi.

Tikrai jumis linkiu švarumo.

LIETUVIŲ OPERA.

Lietuvių opera baigia organizuotis ir neužilgo pradės veikti.

KALBININKŲ KOMISIJA.

Prie švietimo Ministerijos bus sudaryta kalbininkų komisija, kurios tikslas — nustatyti visų mokslo sryčių terminologiją (pavadinimus, žodžius). Ji veiks sutartina su kitų Ministerijų komisijomis tam pačiam reikalui sudarytomis.

(Iš "Karys.")

LIETUVIAI AMERIKOJ

GARDNER, MASS. Atidarė lietuvišką vakarinę mokyklą.

Sausio 11 d. vakare, Ro biliard's svetainėje tapo atidaryta vakarinė mokykla, kurios įsikurimo laukė senai keletas veiklesnių asmenų. Šv. Petro ir Povilo draugystė, turėdama nusi-samdžius viršum minėtą svetainę ant metų, paaukavo visai uždyką delei labotų, kurie geidžia prasivipti rašliavoje ir aritmetikoje. Didelis ir labai naudingas darbas yra pradėtas, kuris reikalauja daug truso, energijos ir pasišventimo, kad atsiekus pagiedaujamo tikslo.

Susirinko gražus būrelis lietuvių ir lietuvių, susidedantis iš virš 30 asmenų, kurie išsirinko sau valdybą ir mokytojus. Gramatiką mokins L. Deltuva, aritmetiką J. Hendrikas, o virš 10 metų amžiaus vaikus mokins lietuviškai skaityti A. Nalivaika. Mokslo laikas — utarninkais ir pėtnyčiomis, lygiai kaip 7 vakare, bus pradėdama mokyti. Mokykla yra paskirstyta į tris skyrius ir prieinama del visų. Nuo savęs patariu visiems naudotis šia proga, ateiti ir pradėti mokintis, nežiurint to, kiek jūs mokat; nė vienas nebusit pašieptas, bet busit priimtas su džiausmu.

P. Aukštikalnis.

WATERBURY, CONN. Atsišaukimas į visus aukavusius del Waterburio streiko 1920 m.

Waterburio draugijoms pareikalavus nuo New England Workers Association Unijos, Lietuvių skyriaus, išduoti atskaitą praėjusio streiko, N. E. W. A. Unija negalėdama išduoti pilnos atskaitos, kreipėsi į Waterburio draugijas, aukavusias del streiko, ir prašo išrinkti delegatus iš draugijų, kurie peržiūrėtų visas streiko komiteto knygas.

Draugijų delegatai turėjo keletą susirinkimų, bet negalėdami prieiti prie galutinės' rokundos, nutarė kreiptis per laikraščius į visus lietuvių draugijas, klubus, kuopas ir pavienius narius, kurie yra aukavę del Waterburio streiko, kad praneštų per laiškus, "ant kurio vardo iš buvusio komiteto, (butent: Prano Liubinškio, M. Skučio, Povilo Macelio, ir Jurgio Kasulio), siuntėt pinigų, "money orders" ir bankų čekius. Sudarę pilną atskaitą, paskelbsime ją visuose laikraščiuose. Malonėkite kuogreičiausiai pranešti ant žemiau paduoto antrašo:

Draugijos delegatų komisija:
Lukošius G. Natkevičius,
S. B. Kiudulas,
J. P. Trečiokas.
P. S. Rašykite šiuo antrašu: L. G. Natkevičius, 827 Bank str., Waterbury, Conn.

LEAKPORT, N. H.

Čia tarp kitų lietuvių gyvena 3 šeimynos, kurios paeiną iš bajorų. Vienas iš tų bajorų yra biznierių ir turi

apie tuziną vištų, kurios kas diena padeda šiek tiek kiaušinių. Žinoma, bajorai labai myli šviežius kiaušinius, tad jiems tie kiaušiniai tik ir parduodama. Matyt tas mūsų biznierių-bajoras laikosi obalsio, butent — bajoriškas biznis bajoriškiems kostumeriams. Vietos lietuviai apie tuos mūsų brolius bajorus pripasakoja įvairiausių dalykų ir turi gardaus juoko.

K. Vargdienis.

LINCOLN, N. H. Išlietuvių gyvenimo.

Čionai yra maža lietuvių kolonija, kuri nėra žinoma plačiai mūsų visuomenei ir kur nėra jokio veikimo. Lietuvių čion gyvena 16 šeimynų ir apie 30 pavienių. Iš to skaičiaus Lietuvos Laisvės Paskolos bonus yra pirkę 26 asmens už \$2,150, o 20 asmenų yra likę be bono. Lietuvos Šaulių organizacijai surinkome \$303, kuriuos pasiuntėm Lietuvos Misijai, kad ji kuoveikiausia persiųstų tas mūsų aukas Lietuvos gynėjams.

Mums paskirta Lietuvos Laisvės Paskolos kvota yra \$5,000. Man rodos, kad tokia kvota del taip mažo lietuvių būrelio yra perdaug didelė. Jeigu kiekvienas mūsų kolonijos lietuvis būtų pirkęs po boną arba ir kelis bonus, tai vistiek mes nebutume išpirkę paskirtos mums kvotos.

Gr. 25 d. eidamas pro vienus namus, kur gyvena burelis mūsų brolių, išgirdau neapaprastą riksmą ir lyg vilkų staugimą. Na, ir užsimaniau patirti, to riksmo ir kaukimo priežastį. Ir patyriau: mūsų broliai sporteliai pasistatę ant stalo bonką ir tuština ją, gerdami iš jos skystymėlį. Del to tai ir buvo tas nežmoniškas riksmas ir kaukimas, kurio net pro šalį einant gėda buvo klausyti. Ant rytojaus tie sporteliai išrodė, kaip smėklios.

Bet, žinoma, ne visi taip daro. Tokiais darbais pasižymi tik tie, kurie yra paskenę tamsybėje, kurie jokių laikraščių neskaito. Geriausių jų prieteliu yra bonkutė, iš kurios jie šviečiasi. Pakalbink kurį nors iš jų užsirašyti laikraštį, nusipirkti L.L.P. boną, paaukauti kiek nors Lietuvos reikalams, tai gausi tokį atsakymą, kad daugiau jau nebedrįsi užkalbinti. Vienok geistina būtų, kad tie mūsų broliai kiek nors prasiblaivytų ir prisidėtų prie savo tautos reikalų, prie gelbėjimo jaunutės Lietuvos respublikos ir tt.

Per Kalėdas pp. Antanavičiai parėngė šeimynišką vakarienę ir paprašė į svečius savo kaimynus. Bevalgant vakarienę ir besišnekėdavo tapo užsiminta apie dabartinį Lietuvos padėjimą ir lenkų viešpatavimą Lietuvos žemėje. Vienas iš draugų atsistojo ir pasakė trumpą prakalbėlę, sumanydamas sumest po kiek nors kvotojams už Lietuvos laisvę.

Seimyninkas parėmė tą sumanymą ir K. Mickunas pradėjo rinkti aukas. Pirmutinis paklojo Povilas Krišeliūnas \$10.00; po \$5.00 aukavo: Jonas Antanavičia, J. Malinauskas, Ben. Česnikas, Antanavičia; po \$1.00 — Tam. Janulaitis, Kaz. Januškevičia, Filoridos Koršiečos, Pet. Gudaitis, Kaz. Mickunas; maži vaikučiai M. ir P. Antanavičukai davė po 50c. Viso sumetėm \$38.00 ir tuojaus pardavėm vietos L. L. Paskolos stoties išdininkui, kuris pasiuntė Lietuvos Misijai.

Tariu visiems aukavusiems širdingą ačiū.

Darbai čia eina gerai, bet pribuvusiam iš kitur sunku darbą gauti. Miškuose, tai dar gali gauti darbą kada tik nori, bet ten mažesni uždarbiai.

Kazys Mickunas.

BALTIMORE, MD. Vyras peršovė savo moterį.

Sausio 3 d., 11 val. išryto, Daniel Slaboden virtuvėje, 1311 Herkemer St., Jonas Šerbitas paleido iš revolverio du šuvis į savo moterį Oną, po tėvais-Ramanauskiūtę, pataikydamas į kepsnis ir šoną. Trečią šuvį jis paleido į Slabodienę. Sauta už tai, kad jis negalėjo gauti pinigų. Trečiasis šuvis tik šėpą peršovė. Peršautoji Šerbitienė po trijų dienų sirgimo mirė, gi šovikas tapo patubdytas kalėjiman.

Sausio 8 d. kalinys J. Serbitas buvo pargabentas pamatyti savo darbo pasekmes ir vėl nugabentas kalėjiman. Velionė Ona paliko 20 mėnesių amžiaus dukrelę, kurią paėmė auklėti Slaboden, pas kurį buvo išauklėta ir jos motina.

Minėtoji porėlė vedė keturi metai atgal, o jau 19 sykių teismą atlankė ir, kaip sakoma, tai vis del girtybės ir kortavimo.

Toks tai raportas D. Slaboden.

A. Kurelaitis.

BALTIMORE, MD. Padėkavonė.

Visiems tiems, kurie aukavo palaidojimui nušautos Onos Šerbitienės, reikia tarti širdingą ačiū. Suaukauta viso \$143.89. Našlaitėi dukrelei, apmokėjus palaidojimo išlaidas, liko 69c. Kuomet velionė vedė, tai turėjo \$500, tačiau jos vyrui užsidėjus smuklę, jinai sudėjo į tą biznį visus savo pinigus. Bet kadangi smuklė nebūvo tinkamai vedama, tad biznis nesisekė ir reikėjo prasiskolinti. Taip aplinkybėms susidėjus, velionės palaidojimui reikėjo rinkti nuo žmonių aukų.

Girdėtis, jog Serbito brolis rupinasi paliuosuoti moters užmušėją iš kalėjimo. Vargiai tas jam pasiseks.

Geros širdies žmonių prašoma aukų likusiai 20 mėnesių amžiaus našlaitei Šerbitaitei. Kas norėtų kiek nors paaukauti, tai gali perduoti aukas Slobodėnams, 1311 Herkemer St.

Tai, kas aukščiau pasakota, papasakojo J. Vilkelis, kurįs gana daug pasidarbovo tos moteriškės palaidojime.

A. Kurelaitis.

NASHUA, N. H. Lenkų "kultura."

Kadangi čia per laikus darbininkams buvo mokama mažiau negu kituose miestuose ypač gi medvilnės išdirbystėje, ir pasigirdus, kad dirbtuvių savininkai rengiasi prie numušimo mokesčių, tai visų čia gyvenančių tautų darbininkai lieka tuomi labai neužganėdinti, išskyrus lenkus, kurie pasirodė visų darbininkų priešais. Jie vieton, kad protestuoti prieš algų numušimą, tai dar išanksto susitarė ir 11 d. sausio vietos anglų laikrašty patalpino visų lenkų darbininkų vardu pranešimą, kuriame pareiškia, kad jie visi pilnai sutinka su tuo, kad darbininkų algos būtų sumažintos ir po tuo pranešimu dar net pasirašo 7 lenkai.

Tai mat prie ko lenkai eina su savo "kultura."

Nashua'os Lietuvis.

AMSTERDAM, N. Y.

Gruodžio 12 d., 1920 m., 1 val. po pietų, pabažnytinėje svetainėje įvyko Lietuvių Politisko Komiteto bei Lietuvos Laisvės Paskolos stoties ekštra susirinkimas. Šiame susirinkime dalyvavo visų draugystė atstovai, kurie kalbėjosi apie tai, kaip galima būtų išparduoti kuodaugiausia L.L.P. bonų.

Visapusiškai apkalbėjus Lietuvos reikalus, priėjom ir prie Lietuvos Atstovybės Amerikoje veikimo. Šiame susirinkime atradom reikalą ir vienbalsiai užgyrėm Lietuvos Misijos Amerikoje darbus.

Po Lietuvos Misijos užgyrimo pakelta klausimas, ką daryti su tais lietuvių rašytojais bei laikraščiais, kaip pavyzdžiui "Darbininku," kūrto Nr. 142 (iš 9 d. gruodžio, 1920 m.) tilpo rezoliucija po užvardijimu "Pareikšimas Lietuvos Valdžiai," kurioje tiesiog demoralizuoja žmones ir prisako Lietuvos valdžiai, kad iš Amerikos Misiją atsauktų. Apkalbėję tą klausimą, atradom reikalingu išnešt protestą prieš "Darbininko" Redakciją ir patart, kad liautųsi panašiai tarnavus iteikus Lietuvos Valdžiai patarimų, kurie sėja tarp lietuvių neapykantą ir ardo vienybę.

Nutarta ši protestą pasiųsti į "Darbininką," kad atspausdintų savo skiltyse.

Amsterdamo Lietuvių Politisko Komiteto bei Lietuvos Laisvės Paskolos Stoties Valdyba:

Pirm. — A. Mockus.
Rašt. — A. J. Lukšis.
Kas. — D. J. Jurkunas.
P. S. Šis protestas buv pasiūstas "Darbininkui," bet jis jo netalpino, todėl buvom priversti pasiųsti jį kitam laikraščiui.

PHILADELPHIA, PA.

Draugija Šv. Mykolo Arkanuolo turėjo metinį susirinkimą 11 d. sausio mėn. (Tąsa ant 6-to pusl.)

Apie Ivairius Daiktus

mirė vos 33 metų amžiaus, bet savo gyvenime didelę atmintį savo dailės kuriniais paliko.

Dar vieną puikų artistą reikia paminėti. Jo vardas Tintoretto arba Jacopo Robusti, gimęs Venecijoje 1518 m., miręs 1594 metais.

Dar vieną puikų artistą reikia paminėti. Jo vardas Tintoretto arba Jacopo Robusti, gimęs Venecijoje 1518 m., miręs 1594 metais. Tintoretto jį praminė sulig žodžio, kuris reiškia dažytoją — kvarbuotoją. Jis budamas mažas pas savo tėvus, kurie užsiėmė dažymu drabužių, labai pamėgo dažyti įvairius daiktus, išmarginti juos dažais. Tėvai matydami, kad jo marginimai gana panašūs į artistiškus, sumanė leisti jį pasimokyti piešimo ir taip atidavė jį Titiano piešimo mokyklai. Kaip namie, taip ir mokykloje mažas Tintoretto pradėjo paįstyti kurką sugriebdamas. Vieną kartą Titiano atėjo į savo studiją ir pamatė Tintoretto numestą išpieštą popierą, kurią paėmęs pažiūrėjo ir atėjo jam į galvą mislis, kad mažas Tintoretto gali ne trukus pralenkti ir patį Titianą. Titianą kitą dieną už tai Tintoretto pavarė iš mokslinės. Tintoretto vienk nelaužo — jis piešė toliau ir jo piešiniai buvo tobulinami pagal Michael Angelo ir pagal Titianą: nuo pirmojo jis lavinosi modeliu, nuo antrojo sutaisyti spalvas. Jis neapsakomai mylėjo piešimą ir nežiūrėdamas ant uždarbiso is apsiėmė piešti taip pigiai, jog kartais jam ir už darbą neapsimokėjo. Jis dirbo su dideliu spartumu. Vieną kartą miesto valdžia padavė prašymą artistams, kad jie pagamintų savo pavyzdžius (škiecus, Tintoretto iš Rokaus mokslainės. Pakol kiti spėjo padaryti pavyzdžius (škiecus), Tintoretto išsimieravo visas lubas ir nupiešė audeklą, kurį tik reikėjo pridurinti prie mokslainės lubų. Kada kiti artistai sunesė škiecus, Tintoretto atgabeno lubas, kuoz gražiausiai nupieštas. Už tai valdžia buvo užpykus, bet kad jo buvo už visų gražiausias, tai valdžia jį paėmė, o kiti artistai turėjo savo škiecus atsiimti atgal.

Povilas Veronese buvo gal paskutinis iš garsių gražintojų Venecijos. Jis gimė 1528 metais mieste Verona ir gyveno Venecijoje nuo 1555 iki 1588 m. Jis atsiėjo labai prakilniais piešimais, tinkamais gražiems palociams. Jo rankų darbas ir patį kluoną į palocių gali permainyti. Vienas jo labai brangus paveikslas dabar randasi Louvre, Paryžiuje. Paveikslas vardas "Ves-tuvės iš Cano." Ant paveikslu yra 160 portretų, gyvenusių žmonių tame laike mieste Venecijos.

Su mirčia Povilo Veronese dailės saulutė Venecijoje nusileido. Bet po visą pasaulį pradėjo gyvuoti dailės mokslas. Šioje gadynėje nė-lina dailininko pasaulio, kurio įvazia netrauktų jį į dailės žymtinę — Veneciją. Ir per amžius, kol Venecija nešios savo vardą, tų garbių dailininkų mokslas nepasibaigs.

—Mama, dar nevisai užbaigai apskaityti apie garsius Venecijos dailininkai. Aš labai myliu ir toliau klausy-tis.

— Vaikeli, papasakosiu dar keletą žodžių apie gar-sų piešėją Vokietijos Duer-rer. Kada jis prabuvo į Ve-neciją, jaunesni piešėjai jam pavydėjo. Tik vienas gar-sus Bellini netik nepavydėjo, bet jausdamas Duerer'o prak-ilnią ir tobulą dvasią, kaipo artisto, su nusizeminimu jį pasitiko. Pats netikėdamas, kad Duerer tokius puikius dalykus galėjo nupiešti, mel-dė jo, kad Duerer'as parody-tų jam nors tuos šepetukus, kuriais taip garsingus pa-veikslus jis piešė. Kada Duer-rer parodė jam savo šepetu-kus, Bellini dar netikėjo, kad tie šepetukai kada gal-ėjo taip puikius dalykus pieš-ti. Jis prašė Duerer'o kad jam paveltų žiūrėti, kaip jis piešia. Duerer pa-ėmė šepetuką ir nupiešė jam bežiurint merginos kasą, ka-ri išrodė taip naturališka, taip tikra, kaip kad, rėdos, kasa būtų nukirpta ir padė-ta ant dugno. Bellini, pats budamas artistas, neapsako-mai stebėjosi ir davė Duer-rer'ui savo paveikslą nupieš-ti.

Duerer mirė savo namuo-se 1528 metais kaipo garsus tų laikų piešėjas ir daug prisidėjęs pagražinime Veneci-jos, kuri pasiekė savo aukš-čiausią sieti dailėje.

Vienas iš Bellini mokinių, Vittore Carpaccio, gimęs Istrijoje 1450 metais, užde-jo naują artistų mokyklą. Jis gyveno septyniolika dešim-tis metų ir su juom prasidė-jo garsus piešiniai iš gvy-atsitikimų. Carpaccio darė paveikslus iš gyvenimo šver-tųjų ir garsių pasaulio žmo-nių. Jo paveikslai turėjo į-tekme netiktai ant žmogaus akies, kaip kitų artistų, bet jų įtekme skverbėsi į pačią žmogaus sielą. Jo gyvenimai buvo visada gana vargingas. Vienas užsilikas jo laikas parodo, kaip jis rašė į vieną turtingą žmogų, kad par-duoti Jeruzolimos piešinį, kuris buvo 20 pėdų aukšči 5½ pločio.

Georgione buvo taipjav vienas iš garsių artistų. Jis gimė tuojuas po Titiano, 1477 metais. Jis pralėmė savo mokytojus piešime. Iš-tiesų tai buvo gadynė gar-sių genijų piešikų, kurie dailino Veneciją visokiais budais, netik piešdami gra-žiausius paveikslus, bet dai-lino namus ir namų rakan-dus, gaudami labai mažą už-mokestį. Iš prigimties my-lėdami savo amatą — dailą, jie padarė miestą užvis gra-žiausią pasauli. Georgione

Iš visų pasaulio kraštų trauks žmonės ten pamatyti, pasimokinti ir pasigėrėti daila, kurią tie genijai savo laiku pradėjo ir praplato nuo gražių palocių budavojimo, gražių figurų išpau-tytymo iki brangių piešinių.

Vaikeli, lai pasilieka tavo atminty vardai tų gar-bingų vyrų, tegul jų dvasia traukia tave prie gražių dar-bų. Pagražinkime savo Lie-tuva.

Nemuno Sūnus.

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS STOTIMS LIETUVOS MISIJOS PRANEŠIMAS.

Gerbiamieji Lietuvos Pas-kolos Darbuotojai!

Sausio 12 dieną New Yor-ke įvyko Lietuvos Laisvės Paskolos apskričių stočių at-stovų, buvusio prie Lietuvos Misijos paskolai remti Ko-miteto narių ir kitų visuomenės veikėjų pasitarimas, kuriame Lietuvos Misijos nariai yra pranešę apie pir-mosios paskolos pasekmes ir savo darbuotę.

Lietuvos laisvės paskolos bonų yra parduota už vieną milioną šešius šimtus pen-kiasdešimtį su viršum tukstančių dolarių.

Amerikos Lietuvių per Misiją sudėta aukų Lietuvos Gynimo Komitetai, Lietuvos Šauliams ir Lietuvos "Rau-donajam Kryžiui ir Našlai-čių prieglaudoms ir kitiems reikálams išviso apie 130 tukstančių dolarių. Kai-kurios stotys dar nėra pri-siuntusios galutinų apyskai-tų. Smulkmeniška atskaita apie visą paskolos darbą ir apie surinktąsias per Lietu-vos Misiją aukas bus neužil-go paskelbta visuomenės žiniui, kaip tik bus gauti vi-su stočių pranešimai. Prie šios progos prašoma stočių, kurios dar nėra pridavusios apyskaičių, greičiau tat pa-daryti.

Lietuvos Misijos nariams pasiulinus, suvažiavimo ta-po išrinkta iš trijų narių gerb. P. Molio, V. K. Rač-kausko ir kun. Petraičio re-vizijos Komisija, kuriiai pa-vesta perveizdėti ir pertik-rinti visi apyskaitos davi-niai.

Šiame pasitarime tapo ni-tarta Lietuvos paskolos dar-bo nestabdtyti, bet varyti tas darbas ir toliau šiais pama-tiniais dėsniais:

- 1) Atsimindami, jog Lie-tuvos sostinė ir didelė Lietu-vos dalis tebėra užgrobtalenykų, kurių okupacijai tu-ri but padarytas galas ir kad atsigynus nuo šių už-puolikių, susirinkusieji yra nutarę paskelbti ir kelti ant-rą paskolą, pavadinant ją "Lietuvos Gynimo Paskola."
- Šios antros paskolos pavez-dimui futarta pasinaudoti tais pačiais pirmosios "Lais-vės Paskolos" bonais, užde-jus ant jų tam tikrus užra-nus, jeigu Lietuva Valdžios nebus nutarta išleisti kokie kiti bonai.
- 2) Turėdami omeny, jog šiuo laiku yra kaikuriose vietose bedarbei, ir kad prie tos antros paskolos reikia tinkamai prisiruošti, susi-rinkusieji nutarė:

- a) Nuo balandžio 1 die-nos (o jeigu atsitiktinai Lie-tuvoje vers, tai ir anksčiau) visi Amerikos Lietuviai, su-

stabdę by-kokius kitus aukų rinkimus, visa energija ir pasišventimų stoji darban šios "Lietuvos Gynimo Pas-kolos" išpirkimui, trijų mė-nesių bėgy.

b) Sušaukti Vasario mė-n. nuo visų paskolos stočių at-stovai pasitarimui, kaip tin-kamiausia kiekvienoj kolo-nijoj prisirengus prie ant-rosios paskolos bonų par-davinėjimo, ir kaip ji ge-riausiai organizavus. Delei pačios organizacijos mana ma išrinkti Centralis Ant-ros Lietuvos Gynimo Pas-kolos Komitetas, kursai kon-takte su Lietuvos Atstovy-be Amerikoje ir vadovau-jant naujai Finansinei Misi-jai, jeigu tokia Lietuvos Valdžios būtų pakirta, va-rys visą paskolos darbą.

c) Iki bus galutinai nus-tatyta antros paskolos bonų pardavinėjimo tvarka, visos esamos stotys nepalauja veikusios: jps renka pinigus nuo nepilnai už bonus už-simokėjusių, pardavinėja tuos pačius Laisvės Paskolos Bonus ir siunčia pinigus Lietuvos Paskolos Skyriui prie Lietuvos Atstovybės of-iso (Lithuanian Represent-ative, 162 West 31-st St., New York City). Be šios paskolos stotys jau dabar privalo pradėti ruošti pri-antrosios paskolos, nusta-tant iškalnė kokią kvotą pa-skolos kiekviena stotis ga-lėtų sukelti, kiek ir kur rei-kėtų surengti prakalbų, pa-rupinti kalbėtojų ir tt.

Apie visus šiuos nutati-mus Lietuvos Atstovas A-merikoje yra pranešęs Lie-tuvos Valdžiai ir prašęs, i-dant mirties dėsniams Stei-giamasis Seimas užgirtų tą antrą "Lietuvos Gynimo Pas-kolą," patardamas ją iš-leisti ant sumos iki pusan-tro miliono dolarių tais pa-čiais su naujais užrašais bo-nais ir išleičiant dar nau-jus bonus 25 dol. vertės, kaip kai-kurių paskolos veikėjų yra patariama.

Pildydamas šio pasitarimo nutarimus, šiuomi prašau visų paskolos stočių: išrin-kimui centralio antros Lie-tuvos apsigynimo paskolos Komiteto ir prisirengimui prie antros paskolos išrinkti vieną atstovą į Lietuvos Pas-kolos Stočių Seimą, kursai norima sušaukti vasario 23 dieną, New Yorko. Be to šiame Seime bus nustatoma kvota kiekvienai kolonijai ir nurodoma kokiose vietose ir kiek maždaug reikalaujama bus prakalbų.

Apie paties Seimo susi-rinkimo vietą ir jo progra-mą bus paskelbta paskiau.

Fuves Lietuvos Misijos Pirmininkas, Lietuvos At-stovas Amerikoje,
J. Vileišis.

Tik ką pabaigę universitetą.

—Į kurią partiją tamsta prigulėsi?

—Visų pirma turiu apuos-tyti, kur daugiausia aukų randasi.

—Neša pataisyti gaidį.

—Kur, motin, neši tą gai-dį?

—Ugi pirma jis giedodavo lygiai vidurnakty, o dabar visą valandą pasivėlina. Ne-šu pas laikrodininką, kad biatrybę pataisyty.

Doros Sargas

(Vaizdelis iš Baudživos Laikų)
Drama Trijuose Aktuose
Parašė
V. NAGOROSKI

Jeji negražinsi man Joną, aš šituos Vekselius pirkšiu ir tave iš čia Laukan išmesiu. Dabar išsirink: Ar čia ponauti, ar eiti elgetaut?

VILKOVSKIS.

Sakiau, jis mano vergu liks ant amžių. Jį neatpirksi. Tačiau šunimis Tuoj užpjudyšiu tave ir tą parką, Jeigu kvaršinsi dar manė ilgiaus.

NORVIDAS.

Gera! Su tavim pabaigta rökunda. Vekseliai šitie — mano savastis, Teisme berniukui mano suteiks laisvę, O tave svietan su krepšiais paleis. (Išėina su Abromu, grasindamas su vekseliais.)

SCENA VIII.

VILKOVSKIS, KATRIUTĖ ir ZIGMONTAS
(Zigmontas, atvedęs Katriutę, pastumia ją pirmyn.)

ZIGMONTAS.

Atliktas darbas. Dabartės į tavo Malioniam lieka tyrinėjimui. Rodos, turėsi biskį nesmagmo, Neša pikčiurna, apsibliausėlė, Ant mano gero patarimo buti Kuo nuolankiausia, pasiduodančia, Vien tik tai klykia, dusauja. Begėde, Tur but jau doros nustoto senai?!

VILKOVSKIS.

Šitai dalykams stovint, prideryste Labai nesmagia turėsiu atlikt, Nes nedorybei jei duosim bujoti, Galim sulaukti baurių pasekmių. Maniau išvengti šito nesmagumo; Maniau, jog būtų pakaktinai Vien tik širdingo prisipažinimo, Kad jį mokėjo dorą apkainuot.

ZIGMONTAS.

Patarčiau žodžiams neužsitikėti, Kur abejonė taip pažvelgtina. (Katriutė labai verkia.)

VILKOVSKIS.

Tavo teisybė.

ZIGMONTAS.

Savo šeimyna dorai užlaikyt.

(Išėina.)

SCENA IX.

KATRIUTĖ ir VILKOVSKIS.

VILKOVSKIS.

(Sėdėdams prie stalo.)

Susiraminkį dangiška paukštele, Tik valandėlė busi klėtkoje, Nemanau nuolat važisint saldumynais Tą, kuri geidžia gyvent paprastai. Kam tas liudnumas? Kam tos ašarėlės Ant to skaitaus veidelio? Kodėl Dusauji, blanksti ir nerimauji, Kuomet aš trokštu tave pradžugdint? Gal kas baugina? Gal manęs bijaisi? Nuo manęs blogo nelukėki, nes Pasielgimą niekšų ir begėdžių Poniška garbė griežtai uždraudžia. Todel, Katriute, pralinksmink veidelį Ir jeigu turi kokią prašymą, Drašiai be baimės malonėk aprieikšti. Aš tau iš anksto viską prižadu. Tyli?... Nenori nieko reikalauti? Nenori vyrui kraiti nusinėst? Duosiu puikiausį, by tiktai matyti Akyse tavo šypsmą meilišką.

KATRIUTĖ.

Jeigu populis maloniai daleičia Išreikišti žodžiais, ko trokštu, tai aš Drįstu maldauti tiktai tos malonės.... Kokios, paukštele? Drašiau, tik drašiau. A! Kaip baugu man užrūstinti poną?

VILKOVSKIS.

Nebijok nieko. Ko nori, sakyk. Malonėk pone ma užsitikėti, Kad aš dorybę nepaniekinau.

KATRIUTĖ.

Gal tas teisybė. Bet kaip tu galėjai žnot teisingai, kuriuo keliu žengt? Nuo blogo gerą tiems sunku atskirti, Kurie papratę gyventi liuosai.

VILKOVSKIS.

Gal tas teisybė. Bet kaip tu galėjai žnot teisingai, kuriuo keliu žengt? Nuo blogo gerą tiems sunku atskirti, Kurie papratę gyventi liuosai.

VILKOVSKIS.

Gal tas teisybė. Bet kaip tu galėjai žnot teisingai, kuriuo keliu žengt? Nuo blogo gerą tiems sunku atskirti, Kurie papratę gyventi liuosai.

KATRIUTĖ.

Nepažinojau gyvenime savo Jokios liuosybės; tačiau priversta Nešt našta sunkios tarnystės, papratau Prsakymams Dievo nesipriešinti. Klausiar ir pildžiau ik pat mažiausio Musų klebono pamoknimus Ir net sunkiausius paliepiumus ponios Atlikau teisingai ir sąžiningai. Taip pažnytėlėj, iš Dievo molonės, Išmokau gerą nuo blogo atskirt. O paklusnumas vyresniems suteikia Kantrybę doros kelio neperžengt.

VILKOVSKIS.

Tas labai puikiai, bet tas nepermaino Papročius mūsų; neprašalina Tau priderystę noriai pasiduoti Vyresnio valiai. O gal tu manai, Kad aš bauriuosai palytėt pračioke? Tame tai klysti. Aš tave myliu. Še čia tpaš mane. — Še, sėsk man ant kelių Pasimylėti ir pasibučiuot.

(Matydamas, kad ji neina, jis keliiasi ir artinais prie jos.)

KATRIUTĖ.

O! Dievulėliau!

(Bėga į kitą pusę scenos.)

VILKOVSKIS.

Pasiduok geruoku. Nepriversk mane griebtis prievartos. Pasiduok meiliai. Nebuk taip atšalus. Daleisk džiaugtis laime meiliška. (Katriutė stojasi tarp stalo ir pono.)

KATRIUTĖ.

Susivaldyki! Neperžengk rubežių Šavo garbingo luomo ir atminti. Kad siulyt meilę tau yra uždrausta, Nes ją prieš Dievą kitai prisieki.

VILKOVSKIS.

Meilė yra spanga, kurčia; ji nesvarsto. Meilė nei jokių rubežiu nėra. Mielei nēr jokių instatų ar tiesų; Meilė neriša jokios priesaikos. Aš myliu tave. Katriute meliausia, Nepaisyk mano žmonos ir kilmės; Nepaisyk svieto kvailaus uždraudimo Jieškot ramybės meilės gėbyje.

Iš visų vaisių, — uždraustas saldžiausias; Visam pasaulij saldesnio nėra. Meiliai ir drašiai nusinkkiva jį, Rojiška laime pasidžiaukiva.

KATRIUTĖ.

Kur tavo gėda? Kur yr savigarba? Kur yra garbė, kuria šiaip labai Pasididžiauja ponų kiltas luomas? Ar jūs ir Dievo nesibijote?

VILKOVSKIS.

Meilė nepaiso jokių uždraudimų. Ar tai karalius, muzikas ar ponas, Kiekvienas lygiai meilei pasiduoda, — Kiekvienas jos ieško, kiekvienas trokšta jos. Bet man jau truksta ir žodžių ir kvapo, Nemoku tave meilės išmaldaut. Gal turtų nori? Pusę dvaro duosiu, By tiktai syki meile pasidžiaugt.

KATRIUTĖ.

Gėda! Tau gėda! Ir tu sau priskaitai Privilegijas dorybė dabet? Pats palaidumu budamas išdrįsti Kitus mokinti, kaip dorai gyvent. VILKOVSKIS. Vergė! Kaip drįsti man kalbėti šitai? KATRIUTĖ. Pone, kaip drįsti garbę niekinti? (Toliau bus.)

KATRIUTĖ.

Gėda! Tau gėda! Ir tu sau priskaitai Privilegijas dorybė dabet? Pats palaidumu budamas išdrįsti Kitus mokinti, kaip dorai gyvent.

VILKOVSKIS.

Vergė! Kaip drįsti man kalbėti šitai? KATRIUTĖ. Pone, kaip drįsti garbę niekinti? (Toliau bus.)

Maironis.

MYLĖK LIETUVI TĄ BRANGIĄ ŽEMĘ.

Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę, Kame nuo amžių tėvai gyveno. Čia tavų kunas sau maista semia, Čia irgi dvasiai atrasi peno. Mylėk jos kalbą, senovės būdą, Jos girių kvapą, žaliasias pievas; Į jos dirvonus pasėjęs grūdą Žinai, jog vaisių palaimins Dievas. Mylėk prabočių kapus garbingus, Kur amžiais išlis tėvynės sunys! Mylėk tuos amžių vardais garsingus, Kurie išugdė tautos galiunus! O tu sesutė, kada nupynus Vainiką rutų, rasas dabysi. O naują dumą slapčia pažinus Varguolė—širdžia kitur beskrįsi. Kada atėjo iš margo dvaro, Piršliai tau garbįs Anytos rašta, Oi netekėki, kaip pliuskės daro, Už svetintaučio į kitą kraštą! (Iš "Raseinių Magdė.")

Lietuviai Amerikoje

(Taša nuo 4-to pusl.)

bažnytinėje svetainėje. Kadangi tai buvo metinis susirinkimas, tad buvo daug visokių reikalų, tačiau neužmiršta nė tėvynės. Nutarta paaukauti iš kasos Lietuvos Šauliams \$25.00. Laikės susirinkimo padaryta kolektas ir geros valios nariai suaukavo \$26.56. Po \$1.00 aukavo sekančios ypatos: draugijos pirn. J. Poška, V. Bobinas, J. Baltaduonis, J. Vaitkus, A. Fergis, A. Freitikas, P. Pakalnis, P. Jurgaitis, A. Stankus, M. Embrasas, A. Gražauskas, J. Katiļevs, J. Platkevičia, K. Dryža, V. Kalmašauskas, J. Dauparas, J. Didžerekis, K. Gaubas, A. Dulis, K. Pauplis, A. Klemas, A. Rameikis. Buvo taipjau ir smulkių aukų, iš kurių susidarė \$4.56. Viso sykiu Šauliams suaukauta \$51.56, kuriuos nutarta pasiųsti tiesiog į Lietuvą.

Apgailėtina, kad tame susirinkime neperdaugiausia žmonių buvo. Tiesa, kurie lankos į susirinkimus, prakalbas ir visur dalyvauja, tie visados aukauja. Bet kas reikia daryti su tais, kurie niekur neina ir jokios pašalpos neteikia, o pasiūkoti iš tų, kurie aukauja, yra pirmininiai? Aukavusieji Draugijos Sv. Mykolo Arkaniuolo nariai šaukia: Valio Lietuva, tėvyne mūsų, ir jos gynėjai! O tu, brolau, kuris dar nesi su auka prisidėjęs, kaip tu šauksi?

Visiems, kurie aukavote, vardan Lietuvos Šaulių, tauriu aciū.

K. Dryža.

DELEI NAUJO PILIETYBĖS ĮSTATYMO PROJEKTO.

Gautomis žiniomis apie Lietuvos Steigiamojo Seimo tapo paskirta komisija, kuriai pavesta sudaryti naujas įstatymo projektas apie Lietuvos pilietybę.

Amerikoje gyvena apie penkta ar šešta dalis visų Lietuvos piliečių. Klausimai apie tai, kas skaityti Lietuvos piliečiu, kaip ši pilietybė gali būti įgyta ar panaujinta ir kaip ji yra pamestama yra didelės svarbos dalei Amerikos Lietuvių. Todėl butų didžiai svarbu, idant įvairios Amerikos lietuvių organizacijos ar net ir atskiri asmenys išsitarų, kaip ir kokie Lietuvos pilietybės įstatymai butų tinkamiausiais ne tik dalei Lietuvos Valstybės, bet ir dalei jų, kaip įšeivių. Visus nurodymus ir pageidavimus dalei busimų pilietybės įstatymų, kaip tik jie bus gauti, Lietuvos Atstovybė Amerikoje pasirūpins sugrupuoti ir persiųsti per Užsienio Reikalų Ministeriją minėtajai prie Steigiamojo Seimo Komisijai, kaip tam tikrą medžiagą dalei tinkamo pilietybės įstatymo pagaminimo.

Iš savo pusės Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra paruošusi tam tikrą pranešimą, iš kurio paduodami yra čion keli punktai. Mūsų amžius yra atnešęs pasauliui didžiausius palengvinimus susisiekimė. Žmonės leng-

vai persimeta iš vieno krašto kitan. Lietuvos piliečių užsiliko daug Rusijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir daugiausiai Suvienytose Valstybėse. Kaikurie iš jų tvirtai yra įsigyvenę naujose valstybėse, tur pastovų uždarbį arba yra įgyję jose nejudinamąjį turta. Yra tokių valstybių, kuriose Lietuvos pilietis negali gauti tinkamo darbo, negali įgyti kokios nors nuosavybės, jeigu jis kaip nors neprisiprašo prie piliečių tos valstybės, kurioj jam prisieina gyventi. Kaikuriose valstybėse Lietuvos piliečiai priversti yra išsiimti kitos valstybės popierius, kad pelninčiau galėtų uždarbauti arba, kad įgijus daugiau įtakos visuomenės ir politikos gyvenime tose valstybėse, kur jiems prisiejo apsigyventi.

Tačiau ne visi šie piliečiai, kad formaliai ir prirašyti prieš kitos valstybės, yra sutraukę ryšius su savo gimtiniu kraštu.

Lietuvos Respublika tai vos kelių metų padaras. Pirmiaus ji buvo apimta Rusijos, o nuo šios išsižadėti, rodos, nebuvo jokios nuodėmės. Prie tokių aplinkybių Amerikoje atsirado daug lietuvių ir kitų Lietuvos piliečių, kurie patapo formaliai Amerikos piliečiais, bet daug iš jų šiandien yra niekuom nebologesniais Lietuvos piliečiais, nes visos jų rūpesnis yra apie Lietuvos Respubliką.

Sulig mūsų veikiamojį įstatymo, Lietuvos piliečiai nenustoją teisės būti Lietuvos piliečiais, kaip jie ilgai negyventų svetimoj valstybėj, jeigu tik jie nėra patapę svetimos valstybės piliečiais. Žodžiu, nėra dvilypės pilietybės. Tačiau, aišku, jog dalei Lietuvos Respublikos nėra didelės naudos iš tų jos piliečių, kurie kad ir gyvendami svetur per ilgus metus niekuom prie Lietuvos Respublikos reikalų neprisidėda. Lietuvos Valstybė neša pareigas apsaugojimui jų turto jiems numirus, apsaugoja juos kelionėje, tačiau realės pagalbos iš jų nemo. Ar gi galima paskaityti toki Lietuvos pilietį naudingesniu už tą lietuvį, kursai formaliai gal ir buvo priverstas prisirašyti prie kitos valstybės, bet kursai nenuskatoja dėjės aukų pačios Lietuvos Respublikos kurimui ir palaikymui? Išeinant iš šios dėsnių reikia butinai žinoti ir tėmyti, kas per vieni šie piliečiai, prisieina vesti pačių lietuvių registraciją. Lietuvos Atstovybė Rusijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir kitur taipjau ir pačiose Suvienytose Valstijose privalo vesti lietuvių piliečių registraciją. Pačios vienos Atstovybės to atlikti gali nepajiegti. Reikia, kad prie jų susidarytų Lietuvos piliečių sąjungos, kurios ir rupintųsi surinkti ir užregistruoti visus vieno ar kitos valstybėje gyvenančius piliečius. Lietuvos Valstybė negali išsižadėti, kad šie piliečiai, kurie neretai Lietuvos Valstybės žmonių buvo išauginti, išauklėti, neturėtų jokių pareigų link savo Valstybės juo labiau, kad jie ateityj gali grįžti savo tėvynėn. Lietuvos Valstybė netur jokios galimybės

priversti tuos gyvenančius svetur piliečius mokėti kokius nors mokesnius. Iki šiol tokie priverstiniai mokesniai po 10 rub. arba 5 dol. už pusmetį, sulig veikusių Rusijos įstatymų, paliesdavo tik nedidelį skaičių tų piliečių, kurie turėjo reikalo grįžti Rusijon. Kas negrįžta, tas jokio mokesnio nemokėjo. Išieškoti to mokesnio nebuvo galima. Suprantama, kad krauti visą mokesnių našta vien ant grįžtančiųjų nėra teisinga. Neretai grįžta atgal tokie, kuriems nepasisieka susikurti svetimoj valstybėje. Jie briedniausioji ir drauge po prievarta nuo jų buvo išieškomas tas mokesnis po 10 r. už pusmetį už visą laiką, per kurį jie buvo išvažiuavę. Lietuvos Respublika iki šiol tokio mokesnio nėra ėmusi, nors formaliai sulig teisių, kurios veikia, turėtų tą mokesnį imti.

Viečio šio mokesnio rodos butų teisingiau, idant visi lietuviai — piliečiai, kurie svetur gyvena, mokėtų kasmet kokį nors mokesnį, kad ir mažiausį. Iš tų pinigų susidarytų nemaža paspartis Lietuvos Valstybės išdui. Pridaboti šio mokesnio turėtų pačios lietuvių piliečių organizacijos. Kas šio mokesnio mokėti nenori, kas nenori ir įsiregistruoti prie lietuvių piliečių sąjungos, kas neatlieka jokių pareigų, tai tokiam, sulig pačios Lietuvos Piliečių Sąjungos nutarimo, gali buti uždrausta ir naudotis visomis teisėmis, kurias turi kiekvienas Lietuvos pilietis, neveizdint ar jis formaliai prisirašęs prie kitos valstybės ar ne. Toksai lietuvių piliečio iš bendros Lietuvos šeimynos išmetimas kaip kada gali buti perskaudus arba nepilnai teisingai padarytas. Tuomet reiktų palikti visiems tokiems teisė pasiskusti per atatinamą Atstovybę į Vyriausiąjį Lietuvos Teismą, į Lietuvos Tribunalą. Tokios tat yra bendros pamatinės mintys, kurios yra patiekiamos nuo Lietuvos Atstovybės minėtai St. Seimo Komisijai. Butų svarbu išgirsti nuomonę pačių Amerikos Lietuvių dalei tokio nusistatymo.

Rodos patsai gyvenimas verčia įsitaistyti naują tvarką, negu kuri buvo dar senais Rusijos laikais. Šiomis mintimis Lietuvos Atstovybė naudojasi, ragindama tvirti Lietuvos Piliečių Sąjungą ir jos skyrius Amerikoje. Šiandien jau susitvėrė daug šių skyrių. Reikia spėti, jog daugelis iš bususių Lietuvos Laisvės paskolos stočių persikeis į Lietuvos Piliečių Sąjungos skyrius, o šie, kaip, pusiau valstybinės įstaigos, turės ne tik rupintis lietuvių piliečių registracija, paėmimui nuo jų tam tikro valstybinio mokesnio, bet ir visa eile kitų darbų, kurie Lietuvos Valstybės išlaikymui yra brangūs, kaip tat Lietuvos Laisvės paskolos pardavinėjimas, parinkimas aukų Lietuvos Gynimo Komitetui, Lietuvos Šauliams, Raudonajam Kryžiui ir tt. Jie turėtų pasilikti ant sąrygybos Lietuvos Valstybės ir lietuvių piliečių reikalų ir be-

jų žinios ir sutikimo neturėtų buti renkamos aukos valstybiniems reikalams. Mažai to. Tiktai tokiems Lietuvos Piliečių Sąjungos Skyriams, kaip, pusiau valstybinėms organizacijoms, veikiantioms kontakte su Lietuvos Atstovybe Amerikoje, turėtų buti pavesta ir išdavimas liudymų tiems piliečiams, kurie nori važiuoti Lietuvos arba gauti pasą. Vietos žmonės gali geriausiai apie tokių piliečių darbuotę žinoti ir jų rekomendacija, kaipo bepartyvių organizacijų, turėtų padėti

Lietuvos Atstovybei orientotis, ar verta tokis žmogus įsileisti Lietuvos, ar ne.

Be to Lietuvos Atstovybė yra prašiusi Valdžios, kad visi lietuviai Piliečiai, kurie yra prie lietuvių Piliečių Sąjungos prisirašę, ir sumoka jai 3 dol. į metus, iš kurių 2 dol. eina Valstybiniam Fondui, butų paliuosuojami pilnai nuo 5 dol. mokesnio už pusmetį, kursai sulig įstatų yra priverstinai visiems piliečiams, kurie gyvena užsieniuose.

Lietuvos Informacijų Biuras.

Lietuvos Laisvės Paskolos stoties darbuotės istorija.

Renkama stoties valdyba.

Buvo renkama Liet. Paskolos stoties valdyba iš sekančių kandidatų: Juozas Teleiša ir Dr. E. G. Klimas ant pirmininkų. Išrinkti vienbalsiai. Jonas Grinius ir Juozas Ivanauskas raštininkais. Išrinkti vienbalsiai. K. Miklas išdininku, po \$10.000.00 kaucijos ir \$1.000.00 apsaugos nuo apilėšimo, išrinktas vienbalsiai. Šis komitetas tapo įgaliotas sutikti Liet. Misiją ir varyti paskolos darba, organizuojant sub-stotis po priežiūra šio taip vadinamo centralio Philadelphijos Lietuvių komiteto. Pranešta, kad Liet. Fin. Misija pribus Philadelphion 22 ir 23 dienomis vasario, 1920 m., kad nuomtuota svetainės: pietinėj daly miesto Lietuvių Tautinės Svetainė, Richmondė Lietuvių Muzikalė svetainė, kurią koperacija suteikė veltui. Nutarta užkviesti "Dainos" chorą ir Beną ir taipjau bažnytinis choras kad padalinti priėmimą Lietuvos Misijos, taipjau, kad kunigai pributu pakalbėti ar bent šiaip pasirodytų toj iškilmėj.

Raportai.

T. M. D. 155 moterų kuopa raportuoja, kad bankietas (vakarienė) surengtas ir del parankumo atsibus Continental viešbuty. Dr. Klimas praneša, kad su pagalba palitiškos įtakos, gavo leidimą nuo miesto valdžios užrašinėti ir pardavinėti nedėloj L. L. P. Bonus. "Dainos" draugijos jaunimas apsiėmė patarnauti — užrašinėti L. L. P. Bonus. Misijai pribus, prakalbų ir visos tvarkos vedimui — perstatymo svečių ir kalbėtojų, nusivirtas J. Grinius, o pietinėj daly miesto — K. Miklas.

Lietuvos atstovo atsilankymas.

22 d. vasario 2-trą val. po pietų, Lietuvių Muzikalėn svetainėn, prisirinko milžiniška minia žmonių. Dr. Klimas ir J. Grinius parvežė nuo stoties Lietuvos Valstybės pasiuntinį Joną Vileišį, kurį prie svetainės pasitiko su muzika "Dainos" benas; sutikta su pilna pagarba Lietuvos pasiuntinį, išskyrus bolševikučius, kurie, lankydami po minią žmonių, kaišiojo lapelius su užrašu "Lietuvi Darbininke, Ne-

pirk Lietuvos Bonų" ir tt. Kunigai taipjau netik ką patys nepribuvo, bet iš sakytos nekiek žmonių nepaskatino, bet atpenč, murmedami atkalbinėjo žmones nuo Liet. Misijos sutikimo, sakydami, "kad tai ne mūsų misija, tai bedievių misija" ir tt. Prakalbos įvyko labai gražioj tvarkoj; gerbiamas J. Vileišis pribuso tik vienas, bet labai nuosekliai ir gražiai savo užduotį atliko. Žmonės užsirašė L. L. Bonus gan skaitlingai. Tik karšti kunigų sekėjai ir bolševikučiai lyg atsišpyrę stovėjo ir lyg tai su pavydu ir neužsitikėjimu žiūrėjo į užsirašančius L. L. Bonus.

Lietuvos atstovo priėmimo vakarienė.

Vakare 8 val. nuvykus Continental viešbuty, žmonių buvo tiek daug, kad rengėjos veik kone ir tikietų pritruko. Viskas surengta buvo labai pavyzdinai, tvarka labai rami ir pagirtina. Susėdus prie baltai padengtų ir gėlėm papuoštų stalų, p. Hodelio muzikai begaudžiant, S. Klimienė, kaipo pirmininkė T.M.D. 155 kuopos, atidarė susirinkimą (po kyli) angliškai ir paskui lietuviškai trumpa, bet gražia prakalbėle ir paskyrė pokylio vedėju J. Grinių, kuris keliais žodžiais pakvietė svečius prie vaišių. Valgymai buvo gan skanus, kurie darėsi juo skanesni, kuomet visą laiką maloniai gaudė p. Hodelio muzika ir skambėjo lietuviškos dainelės iš jaunų lietuvių krutių, tai dueltai, tai kvartetai ir tt. Bėbajiant vakariniuos, J. Grinius pasakė neilgą, bet išpudingą kalbą, ypač kas atmintinga, kad tą dieną, 22 vasario, 15 metų atgal, toj pat svetainėj ir toj pat dienoj, t.y. 22 d. vasario, atsibuvo Philadelphioj pirmas visuotinas Amerikos Lietuvių Politikaškas Seimas.

Potam sekė kalba Lietuvos pasiuntinio J. Vileišio, kuris šioj savo kalboj, apart savo rimtumo, pasakė daug ir nubovyjančių išsireikšimų, mat "kokiam suole sėdi, tokią dainą dainuoja," taip ir J. Vileišis, — seną vilką nekirsi.

Daug buvo gerbiamų svečių, tarp kurių ir garsus Philadelphios veikėjas amerikietis ir daug lietuviams pasitarnavęs Clinton Roger Wudruff, kuris pasakė labai gražią kalbą ir labai

džiaugėsi tokiu lietuvių skaitlingu ir gražiu pokyliu.

Potam sekė daugelis kitų kalbėtojų, kaip tai: kapitonas Dr. Dambrauckas, panelė Julė Pranaičiūtė, advokatas Šlikas, K. Miklas, Mrs. M. M. Chimes, St. Grininė, J. Bravinskas, J. Teleiša, ypač Dr. Klimas pasakė labai karštą, tikrai patriotišką kalbą, nupirkdamas L. L. Boną. Tolejsniai kalbėjo vissa eilė vietinių veikėjų ir svečiai iš Shenandoah, Pa., Aleksandra Klimas, taipjau karštas lietuvis p. Rimdeika iš Atlantic City, N. J. Na ir kokių čion svečių nebuvo? Buvo ir biznierių, daktarų, advokatų, redaktorių, paprastų darbininkų, n o kunigo nė vieno nebuvo, nors buvo kviesti po kelis kartus.

Antros prakalbos pietinėj miesto daly.

Ant rytojaus 23 d. vasario, sulaukus 7 val. vakaro, pietinėj Philadelphios daly, pribusus J. Vileišiui prie svetainės, sutiko gan didelis burys lietuvių Amerikos kareivių ir pilnoj tvarkoj gerbiamas Lietuvos atstovas įžengė svetainėn. Svieto buvo labai daug. Gerb. J. Vileišis pasakė per du atvėjus labai gražias kalbas; apart juo kalbėjo dar vietiniai kalbėtojai daktarai ir K. Miklas ir J. A. Chimes. Nors kun. Kaulakis bandė atkalbinėti žmones, nors pirkimui L. L. Bonų tas labai daug kenkė, bet sviatų sutrukdyti nuo lankymosi nepajiegė. Taip tai atsibuvo pirmas Lietuvos Misijos apsilankymas Philadelphioj.

Antros draugysčių atstovų susirinkimas.

28 d. kovo, 1920 m., vėl buvo suaukta draugysčių atstovų susirinkimas Lietuvių Muzikalėj Svetainėj, kad apkalbėjus tinkamesniai Lietuvos Paskolos darbuotę. Tame susirinkime nutarta šaukti Lietuvos Misiją antur kartu, idant labiau žmones paskatinti prie L. L. Bonų pirkimo. Dienos nuskirta parkviesti Misijai 17, 18 ir 19-ta balandžio, 1920 m., ir nutarta surengti prakalbas trijose vietose, butent: Richmondė, žiemų pusėj ir pietų pusėj — subatoj surengti gražia paroda pasitikti Misiją prie gelžkelio stoties, apmarruoti miesto vyriausias gatves ir po parodai prakalbos žieminėj daly miesto. Nedėlioj, po pietų, prakalbos Richmondė ir nedėlios vakare pokylis pietų pusėj, Lietuvių Tautinėj Svetainėj. Į šiuos pokylis nutarta užkviesti kunigus, bažnytinis ir tautinius chorus, "Dainos" beną ir padaryt viską kuotinkamiausia. Tam darbuti atlikti padaryta sekama tvarka. Parašyti laiškus klebonams ir kunigams, parašyti laiškus chorų vadovams ir pagaminti visus apskelbimus ir užkviesti ant tų dienų Misiją, išrinktas J. Grinius. Gauti leidimą nuo valdžios, parodai ir prakalboms, o taipjau kad butų galima nedėloj pardavinėti L. L. Bonus, apsiėmė K. Miklas, Dr. A. Dambrauckas, J. A. Chimes, J. Bravinskas ir Dr. E. G. Klimas. Suorganizuoti kareivius prie parodos apsiėmė A. Rimdeika, J. Strelec-

kis ir S. Oblikas. Laikraščių reporterius apsiėmė užkviesti "Zvaigždės" redaktorė Julė Pranaičiūtė.

Ekstra susirinkimas.

Kad darbas butų pilnai atliktas ir tvarkoj viskas iš-eitu, dar buvo suaukts ekstra susirinkimas per laiskus 26 draugysčių 6 d. balandžio, 1920 m. Tapo perklausta, ar visos draugystės sutinka prisidėti kaštais prie šio rengimo? Po apkalbėjimų pasirodė, kad trys draugystės yra beturtės, tad tik 23 draugystės liko, kurios sutinka pilnai visukuo dalyvauti.

Komitetų raportai.

Nuskirti komitetai pranešė, kad jau viskas sutvarkyta, svetainės nuomtuota (Richmonde svetainė veltų korporacija duoda), plakatai gatavi ir platinami, kunigai užkviesti, bet dar atsakymų negauta. Bažnytiniai chorai neprisidėda. Tik dar nežinia tikrai, kurie misijos nariai pribus. Laiškuose rašo, kad bus kun. J. Žilius ir Majoras P. Žadeikis.

Lietuvos Misijos atsilankymas.

Bet atėjus laukiomom dienom, 17 balandžio, atvažiuo Liet. Misijos visa burys, J. Vileišis, kun. J. Žilius, leitenantas Purvis, J. Bielskis ir J. Milis. Paroda ir prakalbos įvyko labai gražiai visose vietose, užsirašė labai daug bonų ir surinkta keletas šimtu Lietuvos Šauliam. Žmonės pilnai buvo patenkinti prakalboms ir Liet. Misijos apsilankymu. Pokylis (vakarienė), kuria surengė 6 katolikiškos pietinės dalies miesto draugijos, buvo labai gražus, svieto buvo labai daug, tik perdaug didelis tarškinimas bliudų nedavė svečiam ramiai kalbėti ir liuosai mintis išreikšti. Mat, su lietuviais jau taip papras-ta, jog savuos namuos jie perdaug drąsus.

Kalbėjo Dr. Montvila, Dr. Klimas, V. Mačys, K. Miklas, Dr. Stankus, Mrs. Bravinckienė ir kiti. Pirmininkavo J. Bravinckas.

Ir vėl kviečia kunigus.

Misijai pranešus, kad L. L. P. Bonai jau gatavi, kad tvarkiai bonus išdalint tiems, kurie jau yra užsirašę ir pinigūs įmokėję, ir kad duoti progą ir tiems užsirašyt, kurie dar neužsirašę, arba tiesiai iš Misijos pasiuntinių rankų L. L. Boną nusipirkti, tapo surengta dvejos prakalbos ant 30 d. gegužės Majorui P. Žadeikiui.

Ant šių prakalbų taipjau buvo šaukta visi veikėjai, klebonai ir kunigai, kad prisidėtų prie veikimo. Net buvo siūsta specialiai pasiuntiniai, ypač pas kun. Kaulakį. Vienok atėjus laikui, kunigai nė vienas n nepasirodė. Pribuvus Majorui P. Žadeikiui, žmonių buvo susirinkę pusėtinai daug. Išdalinus Bonus tiems, kurie užsirašę, Majoras Žadeikis buvo atsivežęs dar už keletą tukstančių dolarių, kuriuos žmonės išsigraibstė kaip šiltus pyragaičius.

(Užrašė J. Strelec)

ISRADĖJAI.

Prisiųskite man modelį arba piešinį savo išradimo išgaminavimui. Išsiųskite mano išradimų knygutę vardu: "Patarimai išradėjams," kurią DOVANAI gausit.

Marcin Labiner Patentų Advokatas (A. C.) 15 PARK ROW, NEW YORK

LIETUVISKOS NOTOS.

Naujos dainos ant 4 balsų išsimokiniui notų, 8 lekcijos be mokytojo visiems instrumentams ir dainavimui. Knyga \$150, parduodama už \$1.00.

Mr. G. A. BARONAS, 6110 Utica Ave., (3-4) N. E. Cleveland, O.

Skaitkite ir platinkite Tėvynės gynėjų laikraštį "TRIMITA."

"Trimitas" kas savaitę lankydama savo skaitytojus, parneš jiems įvairiausių naujienų apie politikos ir karo padėtį, pasakos apie mūsų karžygius-kariuomenės, šaulių — partizanų žygius fronte, apie mūsų prieso nedorus darbus ir klaidas.

"Trimitas" duos įvairiausių pamokinių ir patarimų, reikalingų kiekvienam Tėvynės ginėjui žinoti.

"Trimitas" dės gražių eilių ir karo dainų, apysakų, atsitikimų, ir feljetonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų gyvenimo.

"Trimitas" eina 34 pusl. knygėlėmis, papasakoja gražius viršelių, žada pradėti eiti paveiksluotas. Adresas:

"TRIMITAS," Kaunas, Laisvės Alėja 26, LITHUANIA.

PASITAISYKITE DANTIS PIRM NEGU JIE

PANAHIKINS JUSU SVEIKATĄ.

YRA daugelis žmonių, kurie ima gyduoles dėl atgavimo sveikatos, kuomet jų tikra nelaimė yra nuo dantų.

DAUGIAU lietuvių atelpas mane negu pas kokį kitą dantistą Worcesterį.

Aš padirbu tvirtas auksines viršūnes dėl dantų, kurios laiku amžinai. Aš esu ekspertas šįpat lietuvių gali pasakyti, kad aš padaran viską gerai.

ATEIKITE ir duokite išvalyti savo dantis, tas pagelbės sušėdyti juos.

Aš tikrai traukiu dantis be jokio skausmo.

VISAS darbas yra gvarantuotas. DR. FREDERICK BROWN, 34 FRONT ST., (Next to Plaza Theatre) Atdara vakarais.

LIETUVIŠKA DUONA geriausia visame mieste. Gera duona duoda žmogui gerą sveikatą, sveikata geriausias turtas. Visi pirktite nuo: LITHUANIAN R. R. CO., 40 LAMARTINE STREET Worcester, Mass.

Ant Išbandymo.

Visiems, kas tiktai prisius 2 dol., mes siunčiame ant išbandymo 4 dol. vertės puikią barberišką britvą. Naudokite per 2 nedėles ir jeigu patiks, tai tuomet prisiuskite dar 2 dol., o jeigu nepatiks, tai sugrąžinkite britvą, o mes sugrąžinsime atgal pinigus. Adresas: LITHUANIAN BARBER SHOP, 102 Millbury Street, Worcester, Mass.

LIETUVIS BUDAVOTOJAS.

Lietuviai turinti ką nors budavoti arba taisyti, iš lauko ar iš vidurio namų, kreipkitės pas mus — kuogeriausiai darbą atliekam.

ANTANAS STOČKUS, 661 Millbury Street, Worcester, Mass.

GYDYK ODOS LIGAS!

Bereikalinga Jums kentėti nuo ISBERIMO, PUCKU, PLETMU, KRUPU, BARZDASKUČIO NIEŽĖJIMO, PLEISKANŲ IR PANASIŲ ODOS ir GALVOS LIGŲ.

ČIAUSKO Eczema Lotion suteiks greitą ir nepaliaujantį palengvinimą nuo niežėjimo kankynės. Riebiosios odos ir alyvos neturi būti vartojamos, jei geistina turėti gera, gryna oda. Čiausko Eczema Lotion, LITHUANIAN PHARMACAL COMPANY, P. O. BOX 1200, (3-6) WATERBURY COON.

Labų Dienų!

Visi pirktite tikro bičių medaus, viedrukose po 5 svarus \$1.75. Viedrukose po 12 svarų \$4.00. Būkėse po 30 sv. \$10.00 ir būkėse po 60 svarų \$17.00. Tikras medus. Pirmos rūšies smetonos sviestas, 61c. svaras. Šeši myniška — Bulgariška arba gydymui užkietėjusių vidurių, didelis pakelis \$1.15. Geriausios mašinėlės rašymui laišku, nuo \$25.00 aukštyn (klaudami ko nors, įdėkite atsakymui 2c. marke). Gaunama tas viskas tik pas:

Y. S. JOKUBYNAS, Box 582, HART, MICH.

AMERICAN LINE

IS NEW YORKO Į HAMBURGĄ

Geriausias kelias rusams ir lietuviams.

Didžiausi moderniški "Twin Screw" Garlaiviai:

S.S. MANCHURIA — išplauks VASARIO 24-tą. S.S. MONGOLIA — išplauks KOVO 10 DIENĄ. Trečia klase iš New Yorko į Libavą ... \$132.00 Trečia klase iš New Yorko į Eidkunus ... \$130.00 Tarnai duos valgį trečios klasos pasažieriams dedeliam "dining room." Uždaryti kambariai bus rezervuoti dėl moterų ir vaikų. Kreipkitės į kompanijos ofisą, 9 Broadway, New York arba par Kreipkitės į kompanijos ofisą, 9 Broadway arba pas vietinį agentą.

VARGINĖS KASULYS

Kimumas, gerklės kutenimas ir daug įvairių ligų paeinančiu nuo šalčio ir erzinimas gerkliniu issisakojimu, turi būti sustabdyti umai, kad prašalinti svarbus susikrovimus ligų.

Severo Kosulio Balzamas

(pirmiau Severo Balsamas nuo Plaučių)

jeigu imtas beatidėjimo, prašalis nedorus pasekmes šalčio, palingvins kosulę, nustabys erzinimo ir prašalins daug kentėjimui.

Priimtas dėl varfojimo vaikams ir aukgusems. Užlaikykite sava komodoji po ranką laikie ateinančiu žimos mėnesiu. Pardavinėtas aptiekose visur.

Dvi mieras: 25 ir 50 centu.

Severo naujas KALENDORIUS 1921 metu yra išlaistas.

Gaug viena mūsų naujų Kalendorių nuo sava aptiekoriaus. Yra duodamas dykai tiems, kurie paklaus. Jeigu negaletumite gauti sav vietoj, rašykite pas mus ir įdėkite 2 c. paštos ženklą.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ISVARO NUODUS IS JUSU KUNO.

Nuga-Tone yra viena iš geriausių žinomų gyduolių dėl išvarymo nuodų ir kitų nereikalingų daiktų iš kuno. Ji yra puiki gyduolė dėl išcystijimo kraujo ir dėl padarymo ligotus žmones tvirtais, stiprais ir energiškais. Ji yra stebėtina gyduolė dėl pilvo ligų, žarnų užsikimšimo, negromuliuavimo, išputimo, gaso, pabalusio liežuvio, vemiančios tulžies, ir tam panašių ligų. Nuga-Tone padidina jusų svarumą, padaro jus norėti

jums gerą apetitą, ir padaro jusų veidus raudonus. Ji padidina jusų nervų stiprumą, duoda dirbti, gventi ir džiaugtis. Išsikirkite šita žinute, ir nusineškit į aptieką, gaukit bonką Nuga-Tone, imkite per kelias dienas, ir jeigu jus nebusite visiškai užganėdintas, sugrąžinkite kas liko aptiekoriui ir atsimkite savo pinigų. Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

TIESIAI BE PERSĖDIMŲ IS NEW YORKO: I HAMBURGĄ, Kaina 3-čios klesos .... \$125.00 I LIEPOJŲ, Kaina 3-čios klesos .... \$145.00 Karės taksu \$5.00. "ESTONIA" buvęs "Czar" išplauks 1 dieną FEB. "POLONIA" "Kursk" išplauks 15 d. FEB. Kreipkitės prie mūsų agentų savo mieste arba — A. E. JOHNSON & CO., Gen. Pas. Agentas, 42 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

BALTOS LINIJOS.

Tarpė NEW YORK—LIVERPOOL CELTIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 15, Vasario 26 ir Balandžio 2. VEDIC (New) laivas, išplaukia 12 val. dienos Sausio 26 dieną. CEDRIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Vasario 5 dieną, Kovo 12 ir Balandžio 16.

HOLLAND-AMERICA LINE.

Tarpe NEW YORK — ROTTERDAM — HAMBURG. IR PLYMOUTH, BOULOGNES-SUR-MER. RYNDAM laivas išplaukia per pietus, Sausio 8, Vasario 12, Kovo 19. ROTTERDAM laivas išplaukia per pietus Sausio 25 dieną, Kovo 1, Balandžio 9. N. AMSTERDAM, laivas išplaukia per pietus Vasario 19, Kovo 26. NOORDAM laivas išplaukia per pietus, Balandžio 2 dieną, Gegužės 7. Generalis pasažierių ofisas, 24 State St., New York, N. Y.

AMERIKOS LINIJA.

Tarpe N. Y.—PLYMOUTH—CHERBOURG. LAPLAND laivas išplauks per pietus, Sausio 8, Vasario 12, Kovo 19. FINLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 15 dieną, Vasario 19, Kovo 26. ZEELAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 22 dieną, Vasario 26, Balandžio 2. KROONLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Vasario 5, Kovo 12, Balandžio 16.

Tiesioginis kelias tarpe NEW YORKO ir HAMBURGO.

MANCHURIA laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 13, Vasario 24, Balandžio 7. MONGOLIA laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 27 dieną, Kovo 27, Balandžio 21.

Jeigu žadi keliauti į Lietuvą, kreipkis pas mus reikale šifkortės. Mes išrenksim iš namų kuogeriausiai, patarnausim paso gavime, išleidime ant laivc. Mes turime visas linijas keliaujančias per Atlantiką.

SIŪSKITE PINIGUS PER MŪS AGENTURĄ. Mes geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai pristatome į Lietuvą.

M. PALTANA VIČIA, 15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

NUO JURIU KRASTO.

Laivai iškeliaus šį mėnesį į Europą, ant kurių keliaujant galima į Lietuvą nukeliauti.

CUNARD LINIJOS.

VAUBAN laivas į Liverpool ..... Sausio 8. COLUMBIA l. į Londonderry ir Glasgow Saus. 15. K. A. VICTORIA laivas į Liverpool, ... Sausio 15. IMPERATOR laivas į Cherbourg ir Southampton Sausio 20.

SAXONIA laivas į Halifax, Plymouth, Cherbourg ir Hamburg, Sausio 22.

VESTRIS laivas į Liverpool ..... Sausio 22. CARMANIA laivas į Liverpool ..... Sausio 29. Į Hamburgą \$125.00, karės taksos atskiral.

RAUDONOS LINIJOS.

Arčiausiai dasigauti į Europą važiuojant šiais laivais:

LAPLAND laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 8 dieną, į Plymouth, Cherbourg ir Antwerp CELTIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 15, į Liverpool.

ADRIATIC laivas išplaukia 12 val. dienos, Sausio 19 dieną, į Cherbourg ir Southampton.

LAIVAI TERP

N. Y. — PLYMOUTH — CHERBOURG — ANTWERP.

LAPLAND, 12 v. dienos, taoinhrdlutaoindluludu LAPLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Sausio 8, Vasario 12 ir Kovo 19.

FINLAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 15, Vasario 19 ir Kovo 26.

ZEELAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 22, Vasario 26 ir Balandžio 2.

KROONLAND laivas išplauks 12 val. dienos, Vasario 5, Kovo 12 ir Balandžio 16.

TERP DANCIGO ir HAMBURGO Vežiama tiktai trečios klasos pasažierai.

GOTHLAND laivas išplauks 12 v. dienos, Sausio 12, Vasario 26 ir Balandži o13.

M. PALTANA VIČIA, 15 MILLBURY ST. WIRCESTER, MASS.

NEAPLEISKITE SAVO DANTIS

Labai išpuvę dantys sugadins jusų sveikatą Neleiskite, kad tos skylutės jusų dantyse gautų per daug didelės. Darbas gvarantuotas. Aš vartoju ne ką kitą, kaip tik sunkų auksą. Traukiu dantis be jokio skausmo.

DR. ALLEN SPENCER BENNETT, 229 Front St. Cor. Harding, netoli Front St. rinkos, prie Union stoties, Worcester, Mass. Atdara vakarais.

MOKYKLA NAMIE.

Kiekvienas gali išmokti skaityti, rašyti, rekonoti ir mąstyti.

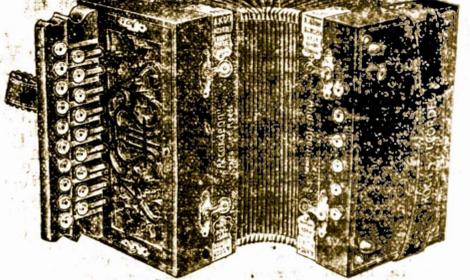
- 1. Elementorius ..... 30c. 2. Mūškinimės rašyt ..... 30c. 3. Aritmetika ..... 60c. 4. Gramatika lietuvių kalbos 75c. 5. Lietuvos žemlapis ..... \$1.25 6. Istorijos kariaujančių šalių \$2.50 7. Lietuvos Istorija ..... 50c.

Už visas — sykiu ..... \$6.20c.

Per žiemą pastudijavęs pavasarįje busi naudingas žmogus, sau ir savo tautai, ne kiek neatidėk, bet tuojaus parsitrauk ir pradėk. Jeigu ką nori apdovanoti Lietuvoje, pasiųsk šitas knygas, tai padarysi puikią sau atmintį.

VARGUOSE TURIME LINKSMINTIS!

Armonikos iš Vokietijos, Austrijos ir Italijos.

Ką tik gavome visą eilę puikių Armonikų. Kas norite linksmai atliekamą laiką praleisti su muzika, kreipkitės pas mus. Armonikų kainos eina nuo 7 iki 70 dolarių, yra ir po 300 dol. — žaidžia kaip vargonai. Kas turite ukvatą, pirktite pas mus, mes duosime jums už pigiausiai galimą kainą. Armonikos apžiurima gerai pirma išleidimo.

M. PALTANA VIČIA, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Dr. Richterio Galingas Šeimyninis Linimentas!

Pain-Expelleris yra naudojamas, suviršum per 50 metų, beveik visose pasaulio valstybėse. Nuo reumatiškų skausmų, neuralgijos, apšūlumo, nisterėjimo, raumenų nuvarginimo ir greitai pašalinimui ankstyvo persavimo, šitas senas, ištikimas šeimynos draugas suteikia neapkaunuojamą pagalbą.

Kiekvienas aptiekorius parduoda Pain-Expellerį. Tačiau, visviena persitirkinkite, ar gaudate tikrąjį su Inkaro vaizbaženkle. Jokių kitų nepirmitite, kaip netikrų ir neteisėtai sufabrikuotų. Kaina 35c. ir 70c. už bonką. F. AD. RICHTER & CO., 3rd Ave. & 35th St., Brooklyn, New York

Extra Naujanybė!

BROLIAI IR SESERIS LIETUVIAI!!! AR JUS ŽINOTE, KAD viena iš gražiausių ir puikiausių poezijos knygų jau atspausdinta ir galima ją šiandien gauti? Ar jus žionate, kad tokios knygos nebuvo ir ne siranda visoj Amerikoj Lietuvių Literaturoj? Ar-gi jus nenorėtumėt josios turėti? O gal nežinote kur gauti? Na, tai indėkite DU DOLERIŲ į laišką arba išpirkite už \$2 money orderį ir siųskite — A. J. J. JOKUBAITIS, 327 E STREET, BOSTON 27, MASS.

VIETOS ŽINIOS

L. A. B-VĖS ŠĖRININKŲ SUSIRINKIMAS.

Tapo suaukatas L. A. B-vės šerinininkų vietinio skyrčiaus susirinkimas 21-mą d. sausio mėn., 1921 m., L.D.D. Drg. "Aušrelės" kambary, 83 Green st., Worcester, Mass., su tikslu išklausti raportą išrinktų atstovų į L. A. B-vės šerinininkų metinį suvažiavimą, 11-tą d. sausio mėn., 1921 m. New York'e.

Susirinkimą atidarė pirm. P. A. Dėdynas.

Po to buvo paprašyta atstovų išduoti raportą iš L. A. B-vės šerinininkų metinio suvažiavimo.

Raportas Atst. A. Blažio ir V. M. Čekanausko, kuris buvo sekancio turinio:

Mums (atst.) pribuvus į paskirtą suvažiavimo vietą paskirtu laiku, butent: 2-ą val. po pietų, McAlpin Hotele, kur susirinko apie 150 atstovų iš įvairių lietuvių kolonijų. Susirinkimą atidarė A. B. Strimaitis. Paskirta komisija (prisiekdintą), idant peržiūrėtų ir sukauptų proxies. Pasirodė, kad viso labo prisijusių bei asmeniškai priduotų pamainų yra tik 18,184 iš visų 44,242 bendrovės balsų; taigi nesudarė pagal konstitucijos reikalingos didžiumos, kuri turėjusi būti 22,122, arba, taip sakant, nebuvo kvorumo. Buvo pareiškta, kad nėsant pilnam skaičių pamainų, negali būti legalis metinis suvažiavimas. Taip dalykams esant, atstovai pradėjo nerymaiti ir buvo paklausta bendrovės rašt. J. Strimaicio, kodėl jis nepranešė šerinininkams bent porą dienų prieš suvažiavimą, kad suvažiavimas dėl stokos pamainų negalės legaliai įvykti? Bendrovės rašt. vietoje atsakyti, kad jis žinojo negalimybę įvykimo to suvažiavimo, ir pranešti apie tai šerinininkams, pareiškė, kad tai yra pačių šerinininkų kaltė, — būk jie nepasitikę dami centro valdyba (direktoriais), neprisiuntę savo pamainas, kurios jiems buvo išsiuntinotos. Vienas iš atstovų praneša, kad jis nėra gavęs pamainų blankos, raštininkas norėjo tai užginčyti, bet tuom tarpu kitas atstovas prirodo faktą, jog jis turi vardus ir antraštas kelių šerinininkų, kurie taipgi nėra gavę pamainų. Užsibaigus šiam argumentui, buvo paduotas įnešimas, kad būtų suaukatas antras suvažiavimas už 30 dienų, kuris turi būti šaukiamas išsiuntinėjimu naujų pamainų (proxies), ir kurios pamainos nutarta nesiųsti bendrovės valdybai, bet čionai išrinktai komisijai, susidedančiai iš sekanciu asmenų: Vaškas, Lazdynas ir Tiškianas.

Perskaityta valdybos raportas, iš kurio paaiškėjo, kad bendrovė turi sukėlusį kapitalo arti pusės milijono dolarių, visas tas kapitalas yra investintas ir tik apie \$8,000.00 yra ant rankų valdybos.

Del raportu buvo kilęs neuzsigandinimas. Buvo kelios protokolo vietos užpro-

testuotos, joglei netokioje prasmėje užrašyta, kaip per eity metų suvažiavime nutarta. Vienok tie protestai liko be pasekmės, nes nė laiko nėbuvo, nė naudos, kadaangi suvažiavimas pasirodė nelegališkas.

Direktorių raportu visai nebuvo. Atstovai tarp savės kuždėjosi ir reiškė nepasigandinimo direktorių darbuote. Matėsi atstovų noras išrinkti naujus direktorius ir pravesti naujas reformas. Šį metą prigulėjo perrinkti šie direktoriai: V. K. Račkaukas, M. W. Bush ir A. B. Strimaitis. Suvažiavimo prirengimu ir direktorių neveikumu atstovai labai pasipiktino. Daugumas atstovų kalbėdami tarp savės, pareiškė abejojotinos opinijos kaslink padarytų investicijų įvairiose bendrovėse Lietuvoje, kur skaitoma milijonais aukšinių.

Atstovai dar norėjo duoti paklausimų direktoriams de lei nepasisekimo biznio bei šiaipjau visokių informacijų, bet kad salės nusamdy mo laikas buvo "over due", tad niekas neliko daryti, kaip tik "Walk out!" Tokiu būdu žmonės išsiskirstė, kaip dumų prisigėrė.

Toks tai mūsų raportas. Vietos šerinininkai raportą priėmė ir, nepaisant ant išlaidų, nutarė pasiųsti du atstovus į antrą suvažiavimą. Atstovais tapo išrinkti šie asmenys: "A. L." Redaktorius J. Baniūlis ir V. M. Čekanauskas. Be to tapo išrinkta komisija, kuriai pavesta surinkti visų šerinininkų vardai ir antrašai ir taipgi surinkti visos "proxies" (pamainos), kurias turi priduoti išrinktiems atstovams; važiuosiantiems į Bendrovės suvažiavimą. Komisija susirinkimo "proxii" su šerinininkų vardais susideda iš sekanciu ypatų: P. A. Dėdynas, Ant. Jakutis, V. M. Čekanauskas.

Nutarta turėti antrą susirinkimą prieš tą antrą suvažiavimą; tame susirinkime bus duotos instrukcijos atstovams.

Tuomi šerinininkų susirinkimas ir užsibaigė.

Reporteris.

L. A. B-VĖS ŠĖRININKŲ DOMEI!

Kadangi jau nebetoli tas laikas, kuomet įvyks Lietuvos Atstatymo Bendrovės šerinininkų antrasis metinis suvažiavimas, tad reikia apie tai pasirūpinti ir tinkamai apie jį prisirینگti. Ne visi vietos A.A.B. skyriaus nariai — šerinininkai tačiaus dalyvavo pereitime šerinininkų susirinkime, tad ir nežino to, kas jame buvo nutarta. Todėl turiau aiškinti tai čia ir pasakyti štai ką.

Kaip tik gausit savo pamainas (proxies), tuojaus išrinktai komisijai, susidedančiai iš sekanciu asmenų: Vaškas, Lazdynas ir Tiškianas.

Perskaityta valdybos raportas, iš kurio paaiškėjo, kad bendrovė turi sukėlusį kapitalo arti pusės milijono dolarių, visas tas kapitalas yra investintas ir tik apie \$8,000.00 yra ant rankų valdybos.

Del raportu buvo kilęs neuzsigandinimas. Buvo kelios protokolo vietos užpro-

V. M. Čekanauskas, Vernon Hotel, Room 29.

Turėdami bile kokį reikalą, kuris palyti Lietuvos Atstatymo Bendrovę, kreipkitės prie paminėtų asmenų, kurie suteiks jums visas reikalingas informacijas.

L. A. B-vės Worcesterio skyr. šerinininkų rašt.

V. M. Čekanauskas.

GEMBLERIŲ VARGAI IR NELAIMĖS.

Perėitą subatą einant man Millbury gatve, išgirdau užpakaly savęs kažką skambinant. Staiga atsiskusau atgal ir pamaciau, jog tai No. 1 policijos stoties vežimas, kuris privažiavo prie Rialto Teatro ir sustojo. Tuo tarpu gi tvarkdariai išlipo iš vežimo ir drožia tiesiog viršun; sustojau ir aš pažiūrėti, kas čia bus. Praslinkus porai minutų, policistai nusivedė keturis vyrus ir suvarė juos į vežimą. Paskui atsivedė iš viršaus kitus keturis vyrus, o pagaliaus dar tris ir visus suvarė į tą patį vežimą. Žodžiu sakant, vežimas buvo kimšte prikimštas, taip kad policistai turėjo savo rankas atremti į vargū gemblerių kupras ir prilaikyti juos, kad važiuojant kuris nors iš jų neišspulstų. Man bestovint prie tos "nelaimės" vietos, tas pats policijos vežimas dar kartą atvažiavo, policistai sulipo į viršų, kur yra kokį ten klibų kambariai, pasiėmė vėl keletą gemblerių ir, kaip velniai dušias, nusigabeno pasave į vaišes. Viso labo iš tos vietos išvežta 15 vyrų, kurie, sako, yra gerai išsilavinę kalbamajam amate — tikri ekspertai.

Kuomet policistai taip nemandagiai elgėsi su vargšais gembleriais, stovinti ant saligatvio publika linksmai sau juokėsi ir darė visokių pastabų. Reikia vienok pasakyti, jog tarp tų nelaimingųjų buvo ir mūsų brolių lietuvių, kurie tiek daug vargo turėjo, kol praleido daug savo sunkiai sutauptų skatiku, kad išsimokyti kalbamajo amato, o dabar už tai juos ir jų draugus taip negeistinai pavėžino ir dar į belangę sukišo.

MOTERŲ SAJUNGOS DARBUOTĖ.

Sausio 3 d., 1921 m., A. L. R. K. Moterų Sąjungos 5 kp. laikė pirmą šių metų susirinkimą Liet. Vyčių name. Susirinkimą atidarė senoji valdyba ir išdavė savo raportą iš praieitų metų veikimo. Paskui gi vietas užėmė naujoji valdyba ir pareiškė savo norus darbuotis "ateinančiais, 1921 metais. Į šių metų valdybą tapo išrinktos šios narės: pirm. — Ona Sidabrienė, pirm. pagalb. — Petronė Staškienė, fin. rašt. — V. F. Shea, protokolu raštininkė, — O. Vaitekaitienė, išdin. — Ona Pauliukienė, pagalb. — Izabelė Račkienė ir Katarina Juškienė, dvasiškis vadovas — kun. Jakaitis, maršalka — Anelė Mačiuliuokė, korespond. — Magdaleną Daugelienė.

Pirmiausia nutarta prigulėti prie L. Federacijos, užsimokant po 5c. nuo kiekvienos narės.

Išrinkta delegatai, kurie šių metų bėgy dalyvaus įvairiuose susirinkimuose, kaip tai Federacijos, Raudonojo Kryžiaus ir kt.

Toliaus nutarta atgaivinti Apšvietos Ratelį ir laikyti susirinkimus syki į savaitę Vyčių name. Išreikšta pageidavimas, kad kiekviena Moterų Sąjungos 5 kp. narė lankytų tuos susirinkimus ir pasinaudotų iš jų, nes mes gana gerai žinome, kad iš tokių susirinkimų mūsų merginoms ir moterėlėms bus didesnė nauda, negu kad jos praseđi tą laiką kinematografuose — bežiurėdamos judamųjų paveikslių.

Svarbiausia gi bus tai, kad nedėlio, 30 d. sausio, bus pastatyta vietos scenoje du veikalai — "Katriutė" ir "Niekas be priežasties," kuriuo du pastatys vietinės kuopos teatrališkas skryrius. Paminėti veikalų vaidinime dalyvauš geriausios lošėjos. Kviečiame visus atsilankyti ir užtikrinamė, jog visi atsilaukusieji bus užganđinti.

DELEI WORCESTERIO GAISRŲ.

Pastaromis dienomis Worcesteri atvyko iš New Yorko specialis gaisrų tyrinėtojas, p. W. J. Cullen, kuris tyrinėja perėitos savaitės gaisrus. Jiš pasitarė tame reikale su vietos policijos viršininkais Robert E. Molt ir Edward J. McCarthy ir veikia bendrai su šios valstijos policija.

Valstijos policija jau pradėjo tyrinėti Knowles budinko gaisro priežastį ir stengiasi surasti Louis G. Kinghorn, Northway Motor Company manadžerį, kuris, kaip sakoma, vos išsigelbėto nuo mirties. Kinghorn buvo nugabentas į miesto

ligonbutį, iš kurio jis išėjo ir nežinia kur dingo.

Gaisrininkų viršininkas Wesley N. Avery vis dar yra tuo nuomonės, jog Knowles budinkas buvo tyčia padegtas. Jiš sako, kad bė padėgimo negalėjo kilti toks didelis gaisras, kuris padarė ant poros milijonų nuostolių. Kaip valstijos policija, taip ir gaisrininkų viršininkas Avery yra pilnai įsitikinę, jog gaisras prasidėjo ant penktojo ar šeštojo aukšto. Northway Motor Company ofisas buvo ant septintojo aukšto.

Su virš 50,000 žmonių iš Naujosios Anglijos ir vidurinių vakarų atsilankė į Worcesterį pažiūrėti Knowles budinko ir kitų griuvėsių. Tarp tų svečių buvo gaisrininkų viršininkų, inspektoriu, architektų, statybos kontraktierių, spintų dirbėjų ir kitokių profesijų žmonių. Nutraukta šimtai fotografijų, kurios bus naudojamos moksliškomis studijoms.

Abudu Knowles budinko mūrai, kuriuodu riogsojo, kaip kokios baisios smėklos, ir neleido žmonėms vaikščioti per čielą bloką Main gatve, jau tapo nuversti ir saligatviai baigiama valyti.

MOTERŲ SAJUNGOS DARBUOTĖ.

Sausio 3 d., 1921 m., A. L. R. K. Moterų Sąjungos 5 kp. laikė pirmą šių metų susirinkimą Liet. Vyčių name. Susirinkimą atidarė senoji valdyba ir išdavė savo raportą iš praieitų metų veikimo. Paskui gi vietas užėmė naujoji valdyba ir pareiškė savo norus darbuotis "ateinančiais, 1921 metais. Į šių metų valdybą tapo išrinktos šios narės: pirm. — Ona Sidabrienė, pirm. pagalb. — Petronė Staškienė, fin. rašt. — V. F. Shea, protokolu raštininkė, — O. Vaitekaitienė, išdin. — Ona Pauliukienė, pagalb. — Izabelė Račkienė ir Katarina Juškienė, dvasiškis vadovas — kun. Jakaitis, maršalka — Anelė Mačiuliuokė, korespond. — Magdaleną Daugelienė.

Pirmiausia nutarta prigulėti prie L. Federacijos, užsimokant po 5c. nuo kiekvienos narės.

Išrinkta delegatai, kurie šių metų bėgy dalyvaus įvairiuose susirinkimuose, kaip tai Federacijos, Raudonojo Kryžiaus ir kt.

Toliaus nutarta atgaivinti Apšvietos Ratelį ir laikyti susirinkimus syki į savaitę Vyčių name. Išreikšta pageidavimas, kad kiekviena Moterų Sąjungos 5 kp. narė lankytų tuos susirinkimus ir pasinaudotų iš jų, nes mes gana gerai žinome, kad iš tokių susirinkimų mūsų merginoms ir moterėlėms bus didesnė nauda, negu kad jos praseđi tą laiką kinematografuose — bežiurėdamos judamųjų paveikslių.

Svarbiausia gi bus tai, kad nedėlio, 30 d. sausio, bus pastatyta vietos scenoje du veikalai — "Katriutė" ir "Niekas be priežasties," kuriuo du pastatys vietinės kuopos teatrališkas skryrius. Paminėti veikalų vaidinime dalyvauš geriausios lošėjos. Kviečiame visus atsilankyti ir užtikrinamė, jog visi atsilaukusieji bus užganđinti.

Korespondentė.

KONCERTAS.

Ateinantį nedėdienį, 30 d. sausio, 2:30 val. po pietų, "Aušrelė" rengia puikų koncertą A. O. H. svetainėj. "Aušrelės" koncertai vis yra labai geri, bet šitas bus ypač įdomus, nes jamė dalyvaus Worcesteri dar negirdėtas dainininkas, p. Kriauciūnas iš Brooklyn, N. Y., apart kitų žymių solistų, kaip p-lė Avietėnaitė, pp. Skrickis ir Stepėnkus. Programos bus įvairios, susidedantis iš naujų dainų, kurias atliks choras, solistai, ir oktetai, sekstetai ir tt. Aš manau, kad verta bus nueiti.

Rep.

"GYVENIMO VERPETE." "Gyvenimo Verpete," 5 veiksmų drama, parašyta "Aušrelės" nario B. Kadaručio, bus perstatyta 3 d. vasario, 1921. Roles turi visi gabiausi lošėjai, kaip p-lės F. Juzėnaitė, V. Timiniskaitė, p. Mingilas, Budinavičius ir kiti. Veikalas yra labai puikus, perstantis Lietuvių gyvenimą ir vargą Amerikoje.

SUSIRINKIMAI.

Progress Shoe B-vės šerinininkų susirinkimas atsibus nedėlio, 30 d. sausio, 11 val. ryte, Liet. Ukėsu Kliube, Green st. Yra labai svarbus reikalas ir šerinininkai prašomi atsinešt savo "proxies" (pamainas).

A. J.

Suvienytu Katalikiškų Draugijų susirinkimas atsibus 29 d. sausio, 7:30 val. vakare, Vyčių name. Meldžiame susirinkti visų draugijų atstovus, nes yra daug svarbių reikalų, kuriuos būtina reikią aptarti.

J. M. V.

TERORAS SILEZIJOS PLEBISCITO SRITY.

Oppeln. — Visi Aukštošios Silezijos gyventojai yra apnginklauti šautuvais, revolveriais ir kulkosvaidžiais ir gerai aprūpniti amunicija, kurių talkininkų militarinės įiegos ir plebiscito policija nesistengia atimti bijodamos visuotino sukilimo, sako vienas talkininkų komisijos narys. Laike plebiscito ir tuojaus po plebiscito tarp vokiečių ir lenkų neišvengiamai įvyksiančios kovos, į kurias turės būti įtrauktos okupacijos kariuomenės ir policija.

ŽODYNĖLIS

GREČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA. Turėdamas kėšeninį žodynelį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kėlio pagalbos išmoks kalbėti, skaityti ir rašyti. Kaina tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

125 akierių farma, 45 akieriai ariamos, 10 karvių, 2 arkliai. Netoli Worcesterio. Kaina \$7,500.

70 akierių farma, 40 ariamos, 450 sodne obelių, miesto vanduo, prie upės, prie strytkario. 2-ų jėsimų namas, su elektra, šiluma, karštas vanduo, maudyklės, labai graži vieta. Kaina \$7,000, \$3,000 įmokėti.

Turiu daug naujų farmų ir mieste namų. Laikas dabar įieškoti farmų; nusipirkę farmą, neturėsi bedarbės.

J. BURŪKAS,
25 Millbury street,
Worcester, Mass.

KODEL MES TURIM TIK DRAUGUS.

Benj. Franklin sakė: "Prizadėjimai gaus jums draugų, bet neišpildydama, paverčia juos priešus." Trinerio Kartus vlynas turi tik draugus, už tai kad jiš visada išpildo savo prizadėjimus. Pirkėjai visose dalyse Suvienytu Valstijų ir Kanados pašviečia tą kas dien. Ponas Salvatore D'Amico atrashė mums 22 diena gruođzio iš Detroit, Mich.: "Trinerio Kartus Vlynas turi tikrą ir greitą veikimą." Ponia Concepcion Rivera atrashė mums iš El Paso, Tex. 29 diena gruođzio, kad Trinerio Kartus Vlynas pašiuosavo ją nuo ligos kuri ją kankino per trisdėšimts metų. Tikrai, jiš yra geriausias del negromuliuavimo, žarnų užsikimšimo, nerviškumo, galvos skaudėjimo ir del kitų ligų, kurios paeina nuo pilvo ligų. Jusų apėjekorius arba šiaip vaisytu pardavėjas pasakis jums, kaip galima geriausiai pasitikėti ant Trinerio kosulio mašintojo, kuomet turite šaltį. Dabar yra labai lengva pagauti šaltį; bet Trinerio gyduolė numalšins jį.

Joseph Triner Co., 1333—45 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tėvo Benedikto Prielgausko, iš Tėlšijų apskrėcio, Tverų parapijos. Jau 30 metų kaip jiš mumis apeleido. Girdėjom, kad jiš gyvena amerikoje. Meldžiam tėvelio atsišaukti arba kas žino apie jį, pranešti. — Pajieškau savo pusbroliu, Pranciškaus ir Stanislavo Stočkų. Jiė pirmiau gyveno Chicago, Ill., o dabar nežinau kur. Turiu daug naujėnu iš Lietuvos, meldžiu atsišaukti ant šio adreso: Zopija Prielgauskaitė, po vynu — Z. Gedminienė, P. O. Box 175, Rumford, Me.

Worcesterio Penkių Centų Banka.

316 MAIN STREET
TURTAS — \$20,000,000

Įdėjimai einą ant interesto pirmą biznio mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DR. TESSMER, Dentistas.

Saugus dantų taisytojas. už priėmimą kainą. 306 Main St. Worcestery. Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

Dr. F. Matulaitis

17 Millbury St. Worcestery. Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėlioms nuo 1—3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS,

175 Green St., Worcestery. Office Hours: 9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M. 7 to 9 P.M. Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS, Dailių-stalioriaus.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisytno namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti daili dės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu: 15 MILLBURY ST., Telefonas 8177, Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER, Lietuviš Advokatas.

406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA VIENINTELĖ ATSAKOMA AGENTURA.

Daugelis dabar prašėjo agentauti, bet nežino, kad agentauti tai reikią valdžios tiesos turėti, reikią kaucijos, reikią laisnių valstijos.

Mes turime viską ir tik pas mus verta visiems kreiptis su šifkartėms ir pinigų siuntimu.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

PARSIDUODA FARMA.

Parsiduoda farma, 211 akru žemės, banė, šešių kambarių namas, lenty gatavų del kitos banės, šulinis ant kiemo. Beveik visa žemė į saulę. Vasara randasi daug uogu.

Likau našlė su vaikeliu ir dabar negaliu išlaikyti. Farma randasi Princenton, Mass., po vardu Alena Grigulienė, bet jeigu negalima bus ršati, kreipkitės į šią adresą, tai jie nuves. JACOB TAMULEVICH, 36 Colton st., Worcester, Mass.

Worcesterio Penkių Centų Banka. 316 Main Street. Turtas — \$20,000,000. Įdėjimai einą ant intereso pirmą biznio mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

DR. TESSMER, Dentistas. Saugus dantų taisytojas. už priėmimą kainą. 306 Main St. Worcestery. Ofiso valandos: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

Dr. F. Matulaitis 17 Millbury St. Worcestery. Ofiso valandos: 1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M. Nedėlioms nuo 1—3 P.M.

DR. J. JONIKAITIS, 175 Green St., Worcestery. Office Hours: 9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M. 7 to 9 P.M. Telephone Cedar 2404.

PRANAS LEVERIS, Dailių-stalioriaus. Užima kontraktus ant budavojimo ir taisytno namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti daili dės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu: 15 MILLBURY ST., Telefonas 8177, Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER, Lietuviš Advokatas. 406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA VIENINTELĖ ATSAKOMA AGENTURA. Daugelis dabar prašėjo agentauti, bet nežino, kad agentauti tai reikią valdžios tiesos turėti, reikią kaucijos, reikią laisnių valstijos.

Mes turime viską ir tik pas mus verta visiems kreiptis su šifkartėms ir pinigų siuntimu.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

kuris prigelbi gamtai. — teikt žmogui priklausanti groži. O kas gal but grazesnio už ilg, blizgancius, svelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už cystą nonežincią galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskaną! Su jomis nereikią keliu mėnesiu galvos trynimo; dviejų ar trijų dieny bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskaną, o savites laike jį jau nei žymės neikis! Paskui tik retkarciais suvilgite galvą bus uzlemtu, kad pleiskanos gretinajimui. Nusipirkite gignakt RUFFLES bankute aptiekioje. Kastiuos tik 65c, bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimui pridėti prie kiekvienos bututės. Jei negausite jusų aptiekioje, tai atsiųskite mums 75c paco markėmis, ar money order, Niouk adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York.